

Ըստ IFES-ի, ադրբեջանցիների 38 տոկոսն է վստահում բանակին

Ընթացող սեյսնոլոգիաների միջազգային հիմնադրամը (IFES) Ադրբեջանում սոցիոլոգիական հարցում է անցկացրել եւ, ըստ այդմ, այսօրվան է, թե հարցման 1400 մասնակցների 52 տոկոսը բավարարված է երկրում տիրող իրավիճակով, մինչդեռ 2003-ին այդ սլայդ կազմում էր ընդամենը 31 տոկոս:

Ինչդեռ փոխանցում են ադրբեջանական լրատվամիջոցները, ԱՄՆ Միջազգային զարգացման գործակալության ֆինանսավորմամբ անցկացված հարցման արդյունքներով, հարցվածների 60 տոկոսը դրական է գնահատում Ադրբեջանի սենսեական վիճակը, 66 տոկոսը հեռավորություն է ցուցաբերում ֆաղափարականության եւ կառավարության աշխատանքների հանդեմ:

Ստավել հեռավորակամ է, որ հարցման մասնակցների 60 տոկոսն ամբողջությամբ վստահում է երկրի նախագահ Իլհամ Ալիևին, 25 տոկոսը վստահում է հիմնականում: Ադրբեջանական բանակի հանդեմ վստահության ամբողջականության մասին է հայտնել հարցվածների 38 տոկոսը, 37 տոկոսը վստահում է մասնակց:

ՎՈՐԵՍԱ ԽԵՏԵՍԵՐ

Ռիչարդ Տոգլանդն, ըստ հարույթ Մասունյանի, որդես դեստան հայաստան չի գա

Ըստ գլխավոր, բայց հոսանքի աղբյուրների, 2006 թ.-ին Տաղիկսանում ԱՄՆ նախկին դեստան Ռիչարդ Տոգլանդը նույն առաջնությունը չի գա հայաստան, այլ կմեկնի ուրիշ երկիր: Ինչդեռ գրում է հարույթ Մասունյանը The California Courier-ում, այդ որոշումը կայացվել է, երբ նրա թեկնածությունը երկու անգամ մերժեց Սենատի արտաքին գործերի հանձնաժողովը: Երկու անգամ էլ վեթոյի իր իրավունքից օգտվեց Նյու Ջերսիից ընտրված սենատոր Ռոբերտ Մենենդեսը:

Մեծիկայի հայ համայնքի զգացմունքները: Հույս կա, որ այս դեպքում Պենտագոնի մասնաճյուղի կրած դժվարությունների լուծումը ԱՄՆ նախագահի վարչակազմը կխորհի ԱՄՆ հայ համայնքի հանդեմ իր անհարգալից վերաբերման մասին 1915 թվականի Հայոց ցեղասպանության հարցի առնչությամբ:

Ըստ Մասունյանի, կարծես թե վերջապես ԱՄՆ նախագահի վարչակազմը եկավ այն եզրակացության, որ Ռիչարդ Տոգլանդի հաստատումը Հայաստանում դեստանի դաշնակցություն անհույս է: Ընդ մեկ սարի ստաստից հետո դեստան Տոգլանդն արժանի է դիվանագիտական առաջնություն իրականացնելու յուրաքանչյուր այլ երկրում, բայց ոչ Հայաստանում: Պենտագոնի մասնաճյուղի ղեկավարության ոչ այնքան հմուտ գործողությունները չլիքս է անորոշության մասին նրա դիվանագիտական կարիերան: Միայն ժամանակը ցույց կտա, թե Բուշի վարչակազմն ինչպես հարկն է ընկալից Ա-

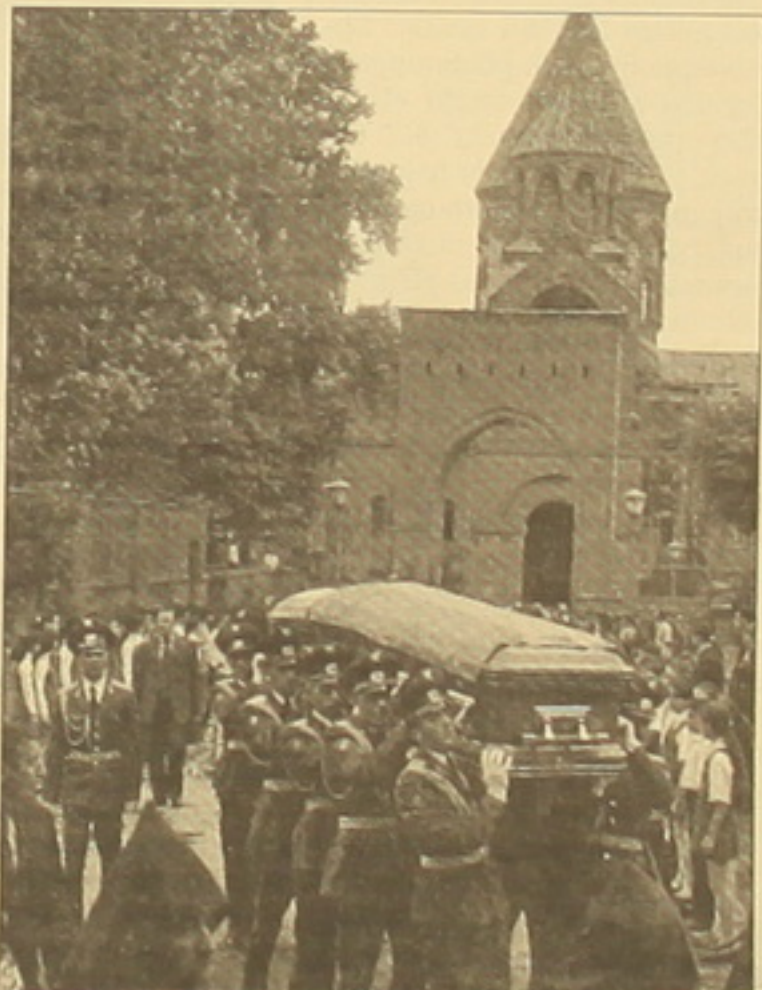
մեծիկայի հայ համայնքի զգացմունքները: Հույս կա, որ այս դեպքում Պենտագոնի մասնաճյուղի կրած դժվարությունների լուծումը ԱՄՆ նախագահի վարչակազմը կխորհի ԱՄՆ հայ համայնքի հանդեմ իր անհարգալից վերաբերման մասին 1915 թվականի Հայոց ցեղասպանության հարցի առնչությամբ:

ԱՄՆ Սենատի կողմից Ռ. Տոգլանդի թեկնածության հաստատումը 2006 թ. սեպտեմբերի 7-ին արգելափակեց սենատոր Ռոբերտ Մենենդեսը: Ամբողջ սարվա ղեկավարների 1-ին ԱՄՆ նախագահի վարչակազմին կոչ արվեց նոր թեկնածու ընտրել Հայաստանում դեստանի դաշնակցություն համար: Հայաստանում Ռ. Տոգլանդին դեստանի դաշնակցություն նշանակման հանդեմ բացասական վերաբերմունքը լուծումն արժանի է այն փաստով, որ դաշնակցությունը 1915 թվականի իրադարձությունների մասին հարցին, դիվանագետը հրաժարվեց ճանաչել Հայոց ցեղասպանությունը: Հայաստանում ԱՄՆ նախկին դեստան Տոն Էվանսը հեռավորվեց 2006 թ. հուլիսին Հայոց ցեղասպանությունը հրապարակայնորեն ճանաչելու դաշնակցությունը:

Ազգային բարերարներ Ալեք եւ Մարի Մանուկյանների վերջին հանգրվանը Մայր աթոռ Ս. Էջմիածնի գանձասան մոտ

ՄԱՐԻ ԵՎ ԱԼԵՔՍԱՆԻ

Հայկական բարեգործական ընդհանուր միության երկարամյա նախագահ, ազգային հերոս եւ ազգային բարերար Ալեք Մանուկյանի եւ նրա սիկնոն՝ Մարի Մանուկյանի վերահուղարկումը, որ տեղի ունեցավ երեկ, Մայր աթոռ Ս. Էջմիածնում, առիթ էր մտորելու մի շարք արժեքների մասին, որոնց իրենց կյանքն են նվիրել այդ արժանավոր հայերը, առիթ էր մի անգամ եւս հովանավոր սփյուռքին եւ հայրենիքին մասնուցած նրանց անգնահատելի ծառայություններին, եւ, ինչդեռ իր խոսքում Ամենայն հայոց կաթողիկոս Գարեգին Բ-ն նկատեց, նրանց կյանքի ներքին օրինակ լինելուն հայրենիքը՝ առիթ էր հայրենասիրության, եկեղեցասեր կյանքի: Այո, առիթ ունենալ չիմացողին մի անգամ եւս իրազեկելու, որ հայրենի վերադարձն այն մարդիկ, որոնց արածը հայրենիքին համար ոչ մի չափման միավորով չի արժանանում չնայած կան թվեր, հաշվեկոթորակներ, նրանց հիմնադրած հաստատություններն ու ձեռնարկները, որ միայն ու միայն այս ազգային բարերարների շնորհիվ են կայացել:

Ճյուղադառնողները Հայաստան էին բերվել հուլիսի 13-ին, Դեբոյից եւ դրվել էին Ս. Գայանե եկեղեցում:

ՏԻՍ ԵՂ 2

Հայաստանի ղեկավարության ամենաառաջնային ներկայացուցիչները երեկ առավոտյան ներկա էին Մայր աթոռի բաց խորանի մոտ, որտեղ առավոտյան ժամը 10-ին դրվեցին բարերարների դագաղները, իսկ Ն.Ս.Ս.Ս. Գարեգին Բ Ամենայն հայոց կաթողիկոսը հոգեհանգստի դաշնակցություն, որից հետո երկրի բարձր դասերը եւ հոգեւորականության ներկայացուցիչները, սփյուռքից ժամանած ծանաչված մեր հայրենակիցները, Մանուկյան ընտանիքի անդամները կազմված թափոնը ուղղվեց դեպի Ալեք եւ Մարի Մանուկյան գանձասան, որի հարեանությունը ծիսակարգի բոլոր կանոններով, Վեհափառ հայրապետի արժեքով կատարվեց թաղումը: Հիշեցնենք, որ մեծ բարերարների ա-

Թուրքիան հրաժարվում է ճանաչել ԼՂՀ

Նախագահական ընտրությունների արդյունքները

Հուլիսի 16-ին Թուրքիայի արտգործնախարարությունը հրապարակել է Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետությունում նշանակված նախագահական ընտրություններին առնչվող հաղորդագրություն, որտեղ ասվում է. «Մինչև Ադրբեջանի Լեռնային Ղարաբաղ երջանում շարունակվում է Հայաստանի օկուպացիան, այնտեղ 2006 թ. դեկտեմբերի 10-ի «Մանուկյանի» հետո, հակառակ միջազգային իրավունքի նորմերին եւ միջազգային հանրության ակնկա-

լիներին, 2007 թ. հուլիսի 19-ին նշանակվում են, այսպես կոչված, «նախագահական» ընտրություններ: Երբ էլ ԱԶԿ Մինսկի գործընթացի երջանակներում շարունակվում են Լեռնային Ղարաբաղի հիմնահարցին եւ Ադրբեջան-Հայաստան հակամարտությանը խաղաղ լուծում գտնելու նպատակով հրավիրվող հանդիպումները, բռնագրավված Լեռնային Ղարաբաղի երջանում «նախագահական» այսպիսի ընտրությունների նշանակումը ոչ այլ ինչ է, քան ակնհայտ մար-

տառակա խաղաղ կարգավորման ջանքերին: Այդ իսկ դաշնակցության հարցում Ադրբեջանի ֆաղափարական միասնության, ինքնիշխանության եւ սարածային անբողջականության հերթական ուղեգրումը հանդիսացող այս ձեռնարկումը դասադասելիս, Թուրքիան «նախագահական» ընտրությունները համարում է արտիքի եւ չի դասարանվում ճանաչել դրա՝ միջազգային իրավունքի սեպակետից որեւէ արժեք չներկայացնող արդյունքները: < Գ.

ՌՊԷ է հունիսի 30-ին Ղարաբաղ անցած ադրբեջանցիներ

Հուլիսի 12-ին Կարմիր խաչի միջազգային հանձնաժողովի ներկայացուցիչները հանդիպել են հունիսի 30-ին Ադրբեջանի մոտակայքում Ղարաբաղյան ուժերի վերահսկողության սարած անցած ադրբեջանցի Սամանդար Գուլիեյի հետ: «Ազերիդես» գործակալությունը տեղեկացնում է, որ ադրբեջանցու անվան հետ կապված տեղեկությունները ճշգրտված չեն, քանի որ այդպիսի անունով ֆաղափար անձնագիր չի սրվել Ադրբեջանի երջանում: Կարմիր խաչի ներկայացուցիչները, իրենց հերթին, չեն հայտնում Ղարաբաղյան սահմանն անցած ադրբեջանցու սկզբները:

Մոսկվան ղախանջում է Կոստվոյին նվիրված նոր բանակցություններ

ՄԱԿ-ում Ռուսաստանի ներկայացուցիչ Վիտալի Զուրկինը երեկ հայտարարել է, որ իր երկիրն «առաջնություն» չի մասնակցի Կոստվոյի վերաբերյալ ՄԱԿ-ի Ան Բանաձեյի նոր նախագծի մեկնմանը: Նրա խոսքերով, ռուսական կողմը սխալ է համարում առաջարկվող ուղին, քանի որ փաստաթուղթը «չի լուծում գլխավոր խնդիրը»:

Իսկ զորեականությունը նշում է, որ դրա հիմքում ՄԱԿ-ի հաստատված ղախանջի փաստացի անկախություն է ընդունում, անստեղծվել Սերբիայի դիրորոշումը: Նոր նախագիծը Բելգրադի եւ Պրիշտինայի բանակցություններին դարձյալ հասկացնում է 120 օր, սակայն բանակցությունների ավարտից հետո Կոստվոյին ինքնաբերաբար անկախություն չի ընդունում:

Մոսկվան եւ Բելգրադը դեմ են Կոստվոյի անկախացմանը: Վիտալի Զուրկինը երեկ հայտարարել է, որ Մոսկվան ղախանջում է անցկացնել Սերբիայի ու Կոստվոյի նոր բանակցություններ՝ նոր միջնորդի մասնակցությամբ:

«Մենք գտնում ենք, որ Անտիպառիկի քաղաքը ձայնավորել է: Անհրաժեշտ են նոր, անկողմնակալ բանակցություններ՝ նոր եւ անաչառ միջնորդի մասնակցությամբ», ընդգծել է ՌԴ ներկայացուցիչը:

Պ. Բ.

Բնակիչները հիասթափվել են հանրապետական կուսակցությունից

«Շառանգություն» խմբակցությունը միացել է նրանց պայքարին

ՎՈՐԵՍԱ ԽԵՏԵՍԵՐ

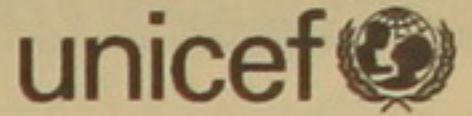
Երեկ վաղ առավոտյան 4-5 մեքենաների մեջ լցված կարմիր քերտավորները Կենտրոն համայնքի ոստիկանների հետ կրկին հայտնվեցին Պուլկովի 43, 49, 60 բնակիչի միջնամասում գտնվող այգու մոտ: Բնակիչները կրկին դուրս եկան իրենց տները, թեեւ նախորդ օրվա համեմատ «հյուրեր» ավելի խաղաղ էին տեսնվում: Ինչդեռ նախընթաց օրը, երեկ էլ «Շառանգություն» խմբակցության անդամներ Լարիսա Ալավերդյանը, Ստեփան Սաֆարյանը, Ջարոսի Բոսանջյանը նրանց զանգարանի զանգից հետո անմիջապես հայտնվեցին «դեմոյի վայրում»: Մինչ այդ էսկադրաները հասցրեց մի անգամ էլ «անցնել» արդեն մեկնացած այգու վրայով, բայց դասգամավորների միջամտությունից հետո ջարդարաններ այս անգամ առանց մեծ վնասների հեռացան: Հայտարարվեց, որ երեւանի ֆաղափարների հրամանով մեկ շաբաթով կստեղծվեն եւ աշխատանքը, մինչեւ սարքեր աշխատանք

ում խնդրի լուծարվումներն ավարտվեն: Հիշեցնենք, որ նախորդ օրը քերտավորները Կենտրոն համայնքի ոստիկանների հետ կանանց այն-

դիստիկ են ու ջարդ իրականացրին, որ երեկ նրանցից մի ֆանիսը ստիկված եղան դիմել դատական բժշկի:

ՏԻՍ ԵՂ 3

ՄԱՆԿԱՊԱՏԱԿՆԵՐԻ

Մեկ գալիս եկ ձիշտ ասելու

Ողջուն, սիրելի ընթերցողներ: Մենք UNICEF կազմակերպության եւ «Ազգ» օրաթերթի հայաստանի լրագրողական մրցույթի հաղթողներն ենք: Սովորում ենք Երեւանի Տարբեր դպրոցներում, 4-ից 10-րդ դասարանների աշակերտներ ենք: Աղբյուր երրորդ ամիսն է, ինչ նախնում ենք լրագրության այբուբենը եւ «Մանկապատանեկան Ազգ» մեդիայի այս առաջին համարով ձեր դասին ենք հանձնում երկամսյա մեր աշխատանքի արդյունքները: Այս մեդիան կազմվել է մեր խմբակի 30 անդամների լավագույն նյութերից, որոնք վերաբերում են մեր՝ դասարաններին եւ երեխաներին խնդիրներին, մեզ ու մեր միջավայրում առկա թեմաներին: Դրանք ձեզ ամիսը մեկ դարձրել ենք մեր կենդանի մասնակցությունը: Դրանք ենք մեր հեռավոր յոթ ամիսներից, քանի որ ՄԱԿ-ի մանկական հիմնադրամի եւ «Ազգ» օրաթերթի համատեղ ծրագիրը ինձնամսյա է եւ մեր համարում է ինչպես մեր ուսուցումը, այնպես էլ մեր գործնական աշխատանքը: Դասընթացը կազմակերպել եւ վարում է «Ազգ» օրաթերթի լրագրող Ստանանա Մարգարյանը: Մենք սովորում ենք վարել հարցազրույցներ, դասա-

սել լուրեր, ակնարկներ, անդրադարձներ ու ռեպորտաժներ, սիրաբեկ լրագրողական հնարավորություններ: Մեր դասընթացը կավարտվի հունվար ամսին, եւ մեզից վեց լավագույնները կդառնան մեզ ձայնագրիչներով եւ թվային ֆոնոստիչկոներով: Մյուսներն էլ ձեռնարկային չեն հեռանա: Բոլորին կսրվեն վկայականներ:

Հույսով ենք, որ մեր բարձրագույն թեմաները անդամներ կհետադարձեն մեզ, որովհետեւ մեր «ԵՒՇՏ ԵՄ ԱՍՈՒՄ» կարգախոսը նախադասում է իրականության արագուման: Մենք, իսկապես, ԵՒՇՏ ԵՄ ԱՍՈՒՄ՝ ինչ որ կկարգավ մեր հրատարակումներում, իրական է եւ ձեզ համար: Աշխատանք ենք անում, որ մեր մեդիան ձեզ դուր գա: Ուզում ենք հավասար, որ շուտով մենք կդառնանք մեր անբաժան ու մեր ընկերները:

Դեռ ես «Ազգ» օրաթերթի բողոքողներին ու սպասեմ մեր հաջորդ մեդիային:

Հարգանքներով՝
ԱՆԻ ՉՅՈՒԼՅԱՆ (16 s.)
ԱՆՆԱ ՉԵՎՈՐՉՅԱՆ (14 s.)
ԼԻԼԻԹ ՍՈՐՈՍՅԱՆ (17 s.)

բոլորը նախընտրում են գումարը դառնել դրամի տեսքով: Իսկ եթե մարդը ոչ ոք է գումար ստանալու արժեքը, ապա դրսից եկող գումարի բավականին մաս կազմող սոկոսն էլ մնում է բանկում, քանի որ բանկը հիմնականում դրամով է փոխանցում առեւտր գումարը: Ամեն դեպքում մարդիկ միշտ սուսում են թե՛ փոխանցումների եւ թե՛ դրամը դրամի վերածելու ժամանակ:

Արդյունքում, կարող ենք ասել, որ դրամ-դրամ «մակընթացության-տեղափոխության» հետեւանով Հայաստանի Հանրապետությունում խեղդվում է աշխարհի ամենազուրկ մեծության՝ ԱՄՆ-ի նախագահների դասերը կրող արժեքները՝ դրամը:

Արքավայր Կիւնյան փողոցում

Կիւնյան 8 հասցեում արդող Գյոզայանների ընտանիքը սեփական միջոցներով իրենց սանդ կից կառուցել է մի մասնու: Այն կառուցված է հայկական ճարտարապետական ոճին բնորոշ տարրերով: Գյոզայաններն այն կոչել են Սուրբ Հակոբ: Նրանք ուզում են մասնառը մեծացնել ինչպես եւ զանգակաձև կառուցել, դարձնել եկեղեցի: Նրանք կարող են դառնալ հայաստանի մասնուցնել է: Մասնուը հրաշալի նվեր է թողած մասնու արդող բնակիչների համար, քանի որ մոտակայքում այլ եկեղեցի չկա: Բնակիչներից շիկին Աննան ասում է. «Գնալով մասնուը փոքր է եւ գտնվում է ոչ այնքան սեփական վայրում, սակայն շատ ցածր գիշեր մնա տեղը եւ հարմար է գալիս արդողը, մոտ վառելու»: Նա հույս ունի, որ մասնուը մոտ արդողային կօծվի եւ կդառնա հավասար մարդկանց ու Հայաստանյայց Առաքելական Սուրբ եկեղեցու սրբապատկերների այցելության վայր:

ԼԻԼԻԹ ՉԵՎՈՐՉՅԱՆ (15 s.)

Ա. Գ. (16 s.)

ՀԵՏԱԳԱՐՁ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ

Ինչպես ոճնահարվեցին երեխաների իրավունքները նրանց իսկ իրավունքների դաշտայնության օրը

Ցավով, այս օրը հենց հունիսի 1-ին խախտվեցին շատ ու շատ երեխաների իրավունքներ: Այդ օրը կայացավ հայոց լեզվի եւ գրականության առաջին միասնական մրցույթը: Սա մեծ փորձություն էր երեխաների համար, քանի որ նրանք մրցության մասին հստակ տեղեկություններ էին ստացել միայն ուսումնական տարվա երկրորդ կեսին: «Եթե կրթության եւ գիտության նախարարությունը բարդացնում է մրցության ծրագիրը, ապա դառնալով է նաեւ հավելել «հայոց լեզու» առարկային տարածադրող դասաժամերը, քանի որ շարժական երկու ժամը մի է մնում ծավալ յուրացնելու համար», գտնում են աշակերտները:

Քննության նախօրեին թե՛ ուսուցիչները, թե՛ երեխաները խուճապի էին մասնակցում: Սակայն Լիլիթ Նազարյանը, որը մասնակցող համալսարաններից մեկի երջանավարտ է, նշում է, որ ոչ թե լեզուն, այլ մրցության անցկացման ձևն է փոխվում: Դեռ երբեք, ով լավ գիտի իր մայրենի լեզուն, մրցությունը նրան չի վախեցնում: Սակայն կարծիքները մրցության նոր ձևի մասին տարբեր են: Մեր մյուս զրուցակիցը, որը չցանկացավ ներկայանալ, ասաց, որ նախկին տարիների մրցությունը ավելի հեշտ էր, քանի որ դիմորդն իր ձեռքի սակունքները, ոչ թե հարցերի նմուշներ էր:

Քննությանը մասնակցած թագուհին նշում է, որ հարցերի մեջ շատ սխալներ են եղել: Եղել է հարց, որի դասախոսը տարբերակներից երկուսն էլ ճիշտ են եղել, եւ նա չի կարողացել հարցին դասախոսել:

Ամեն դեպքում վերաբերման մասնակցելու խնդրանքով դիմել են 633 դիմորդ:

Հայոց լեզվի եւ գրականության ուսուցչուհի շիկին Շահինյանն էլ գտնում է, որ կրթական համակարգում փոփոխություններ անխուսափելի են, եւ այդ առումով կրթական յուրաքանչյուր բարեփոխում կարելի է: «Քննության նոր ձևի լավ կողմն այն է, որ երեխան, լրացնելով հարցաժամը, կատարում է զուտ մեխանիկական աշխատանք, զերծ է մնում հուզվելու դաշտում ավելորդ կեցադրական, ուղղադրական

եւ շարահյուսական սխալներ անելու մտավայրությունից», ասաց նա, նշելով նաեւ մրցության այս ձևի վրա կողմի մասին: Ըստ նրա, գրականությունը գեղեցիկ խոսքի արվեստ է: Հարցաժամին մրցությունը գրվում է դիմորդին իր ներառվածը, գրականության ոլորտում հավաքած հոգեւոր դաշտն արտահայտելու հնարավորությունից: Իսկ մեր հարցին, թե մրցության այս նոր տեսակը կդիմանա՞ ժամանակի փոփոխությունը, շիկին Շահինյանը վստահություն հայտնեց, որ միասնական մրցությունը ժամանակի եւ տարածության փոփոխությունից դառնալու է դուրս կգա:

Ի տարբերություն շիկին Շահինյանի, մեր վերջին զրուցակիցը, որը նույնպես գերադասեց չեղելի մրցությունը, ասաց, որ ինչը չորս տարի դառնալ է հայոց լեզու եւ գերազանց գնահատականներով ավարտել դպրոցը: Սակայն մրցության ժամանակ չի կարողացել կենտրոնանալ եւ հանգիստ գրել, քանի որ դաժնիմուն աղմուկ է եղել, իսկ որոշ դիմորդների բջջային հեռախոսներով թեյադրել են դասախոսները: Այդ աղբյուրը մեկ-երկու բալլի տարբերությամբ գրվել է համալսարանում սովորելուց:

Այսպիսով, բաց է հարցը՝ ընդունված, թե՛ դուրս մնացած երեխաների գիտելիքներն են առավել շատ: Ըստ մրցության եւ մրցության կենտրոնացված համակարգը հնարավորություն է տալիս մի իմացող դիմորդին դառնալ ուսանող եւ իզուր տեղը ուսանողական արժողութուն:

ՏԱՐԵՎԻԿ ԲԱՆՈՒԼՅԱՆ (15 s.)
 ԱՆՆԱ ՉԵՎՈՐՉՅԱՆ (16 s.)

Մեր ժամանակներում յուրաքանչյուր մարդ միայն իր մասին է մտածում: Նույնիսկ պատգամավորության թեմաները ընտրություններից առաջ ամեն ինչ անում են, որ իրենց ընտրեն, իսկ երբեք ոչինչ չեն անում, իրենց ցանկացածին հասնում են, դառնում են պատգամավոր ու կ'չեն կ'հիշում մեր մասին:

Ամեն մեկն իր համար

Օրինակ՝ ընտրություններից առաջ մեր քաղաքում (Քանաքեռ-Զեյթուն համայնք) պատգամավորության թեմաներից մեկը խաղաղարարական կառուցեց: Ընտանականների մեծ մասը շատ չափ կտրվեցին, որովհետեւ հազվեց էին պատգամավոր: Մյուս կողմից էլ շատ ու անկարգ մեծահասակները մտնեցին փոքրիկ համար նախատեսված ճեմանակներին եւ ջարդեցին դրանք զեռ խաղաղարարական քաղաքը չեղած: Բայց դա «բարեբարի» ի՞նչ գործն է, արդեն պատգամավոր դարձավ, այժմ ինչու՞ իրեն տանջի: Ես նույնիսկ մի անկողնու հիշեցի: Մի հարուստ մարդ մեծամասն է մանկապարտեզներին գումար տալ եւ փոխադրել բավականին գումար է հատկացնում բանտերին: Չարժանացած ընկերներին նա բացատրում է. «Գժվար թե կյանքիս մնացած օրերը մանկապարտեզում անցկացնեմ»:

Հիմա իմացա՞ք, որ ամեն մարդ միայն իր մասին է մտածում, բայց այդպես հնարավոր չէ երկիր կառուցել:

ԱՆՆԱ ՉԵՎՈՐՉՅԱՆ (10 s.)

Ես չափաքան չեմ գիտ, իսկ դո՞ւ՞

Հայաստանի տարբեր մարզերում էլ ծամբարներ կան, բայց դրանցից ոչ բոլորն են ցանկալի երեխաների համար: Կան նույնիսկ վստահավորներ, քանի որ եթե դրանք էժան են հարյուր հազար դրամից 24 օրվա համար, ապա հնարավոր է, որ դրանք արդարավորապես կազմակերպությունների են դասակարգում եւ գործում են բարեգործական անվանակարգ:

Հոգեւոր առումով անվստահ ծամբարներում էլ այլ խնդիրներ կան: Դրանցից առաջինը սնունդն է, որ կարող է վաճը լինել ինչպես սնունդի ժախտության, այնպես էլ խոհարարի անդաստիարակության եւ անբարեխոսության դաշտանով: Օրինակ, անցյալ տարի Կոստայի մարզի ծամբարներից մեկում սնունդը մեծ գումարներ էր ծախսում սնունդի վրա, սակայն ինչպես ինքն էր ասում. «Ինչպես էլ փող

ծախսեմ սնունդի վրա, մեկ է՝ խոհարարի ձեռքը վաճեմ է»: Իսկ խոհարարի ձեռքն իրմ վաճեմ էր, քանի որ նրա եփած սուճայի միսը միշտ հոտ էր: Մյուս երեխաները ոչինչ է, որ ասեմ արժանացած է: Մի երեխա իր մտքի անուշադրության դաշտանով կարող է մի ողջ ծամբարի ողջության դաշտան դառնալ, մինչդեռ երեխաները զալիս են ոչ թե վարակվելու, այլ ուրախ ժամանակ անցկացնելու եւ հանգստանալու համար:

Մի խոսքով, մի խնդրանք ունեն ծնողներին: Անուշադր ծամբարի վիճակը, նոր տարեմեր երեխաներին այնտեղ: Իսկ ես, համեմայնեմու այս տարի, կաշխատեմ առանց ծամբարի «յուր գնալ»: Անցյալ տարվա գնացած ծամբարի փորձը բավական է, որի մասին դաշտեցի ձեզ:

ԱՐՄԵՆ ԴԵՐՄՅԱՆ (12 s.)

Անվճար կրթություն, թե՛...

Ավարտվում է ուսումնական տարին, ու սկսվում է 16-նական անցուղաճը: Իսկ որոշ դպրոցներում ոչ թե 16-նական, այլ գումարային իրարանցում է սկսվում: Պետք է գումար վճարես չգիտես ինչու եւ ում համար: 3-րդ դասարանցիների վճարելիք գումարն ավելի փչ է, 8-րդից՝ 10-րդ դասարանցիներինը՝ դրա եռապատիկը, իսկ 10-րդ դասարանցիներինը՝ կախված սվյալ դպրոցի գնովելու վայրից եւ սնունդի պայմաններից:

Ավանդում բնակվող երրորդ դասարանցի հաշիկի ընտանիքն աղյուս է բավականին անմխիթար տայմաններում, սակայն ղեկ է 16-նականների համար դպրոց տանի 5000 դրամ: Իսկ որտեղից նրան այդ գումարը, երբ ոչ հայրն է աշխատում, ոչ մայրը: Մալաթիա-Սեբաստիա համայնքում բնակվող 8-րդ դասարանցի Գարեգինը աշխատում է իրենց ընտանիքի հարեանությունը գտնելու կրթական ուղիք վաճառող, Խանի որ հայրն ու մայրը չեն հասցնում հոգալ իր եւ փոքր երեք կարիքները: Նա էլ ղեկ է 16-նականների համար վճարի 15000 դրամ: Իսկ 10-րդ դասարանցի Անահիթը, որը եւս բնակվում է Մալաթիա-Սեբաստիա համայնքում, ղեկ է վճարի ոչ ավելի, ոչ տակաս 50000 դրամ:

Յուրախանյութ 16-նականից հետո ղեկ է իյուրասիւրիւթյան սեղան դրվի, որոշեալի ոմանց բարձր գնահատական նշանակել: Դասղեկի կամ ծնողկոմիտեի որոշած գումարը դարձադի է բոլորի համար՝ աղյուսով, անաղյուսով, ծնողագուրկ, ծայրահեղ աղյուս: Դեռ նյարդայնանում են, երբ երեխան չի կարողանում ժամանակին տալ այդ «փոքրիկ» գումարը:

Այստեղ էլ չեն բավարարվում: Ամբողջ տարվա ընթացքում հավաքում են, այստեղ ասած, «մանր-մունր» գումարներ:

Տարեկանից բարձր են գնահատվում նրանք, ովքեր ծանոթ-բարեկամ ունեն կամ նրանք, ում ծնողները ժողովներին դասարկածն են չեն գնում:

Եթե դպրոցը ղեկ է վերանորոգել, աղյուս կարիքները ու ծախսերը ղեկ է հոգան աշակերտները: Հավաքում են վերանորոգման գումար, բայց աղյուսներում վերակա-հավորվում է փոխսնտրեմի աշխատանքայնը:

Զնոռանամ նաեւ, որ, ըստ ՀՀ Սահմանադրության 2-րդ գլխի 39 հոդվածի, միջնակարգ կրթությունը ղեկա-կան ուսումնական հաստատություններում անվճար է:

ԱՆՆԱ ԳԵՎՈՐԳՅԱՆ (14 s.)

Երբ հայրիկը սիրուկի ունի

Հայրիկը սիրուկի ունի: Լիլիթն իմացավ այդ մասին հայրիկի եւ մայրիկի վիճարանություններից: Այդ ժամանակ նա ընդամենը տասնմեկ տարեկան էր: Իրենց տանը սիրուկ անառողջ մթնոլորտի եւ հեռավոր վեճերի տասնամյակ Լիլիթը վախենում էր իր ընկերակիցներից իրենց տուն հրավիրել: Լիլիթն իր փոքր եղբոր ու երեք հետ դուրս էր գալիս սնից, ուզում էր սոռոճալ ամեն ինչ՝ մայրիկի ու հայրիկի արդեն սովորական դարձած վեճերը, տախիկի ու դառնիկ բողոքները: Նա երազում էր մարդկային նորմալ կյանքի մասին: Սակայն իր ընկերակիցներից բացի նման անհոգ աղյուսը երազանք դարձավ, երբ իմացավ, որ հայրիկն ու սիրուկին երեխաներն են: «Աշխարհն ինձ համար տեղ ու անգույն էր դարձել, եւ ինձ միայնակ ու անստված որք էի գտնում», վեր-հիշում է Լիլիթը: Նա ինձ ղեկ էր, որ այն ժամանակ

ինձն ունեցավ հոգեբանական լուրջ խնդիրներ, որոնք էին լուծվի, եթե իր կողմից չլինեին իր ընկերակիցները եւ իհարկե, մայրիկը:

Տարիներ են անցել: Լիլիթն արդեն 16 տարեկան է: Ընտանիքում որոշ հարցեր կարգավորվել են: Հայրիկը, որ աղյուս էր արդեն կին դարձած սիրուկու հետ, համախ գալիս է երեխաներին տեսակցության: Լիլիթի մայրիկը մեկ-նել է Ֆրանսիա: Ընտանիք Լիլիթն էլ է մեկնելու այնտեղ: Ցանկանում է բարունակել ուսումը, ունենալ լավ աշխատանք, օրինակելի ընտանիք: «Ծնողիս նկատմամբ տառապանքները թույլ տվեց ներել հայրիկիս սխալները: Սակայն մեկնելուցս հետո դժվար թե ցանկանամ վերադառնալ այս գուր բնակավայրը, որն ինձ այնքան ցավ էր դառնություն էր դարձանել», ասում է Լիլիթը:

ԱՆԻ ԳՅՈՒՂԱՅԱՆ (16 s.)

Մեր սիրելի, կեղտոտ գաղափար

Երբ մեր աղյուսի փողոցներում ուժեղ փամ է բարձրանում, մարդիկ դեմու-դեն են վազում: Պատճառը նրանց վրա թռչող տոբակներն են, հազար ու մի աղյուս ու փոշի, ավազահատիկներ, անգամ ուսելիքի տուփեր: Դա նրանցից է, որ մարդիկ իրենց ձեռքի աղյուսը աղյուսանը գցելու փոխարեն գցում են գետնին: Եթե է հաճախ են կազմակերպվում բարեօրյակներ, բայց կարծես դրան հակառակ, աղյուս օր-օրի ավելանում է:

Այնտեղ որ, մարդիկ խուսափում են սնից դուրս գալ ոչ միայն անձրեւի, ձյան ու ուժեղ արեւի, այլեւ փամու տասնամյակ: Օդում ղեկվող աղյուս տակաս տառ է վստանգավոր չէ:

Երեսանը հայերի տունն է, իսկ հայերն իրենց տները կաղտոտեն...

Երթուղայինից օգտվելու մեր սովորությունների մասին

Երթուղային մեքենան արագ ընթանում է: Հիմա այն դասարկ է, բայց մի տարբերակ հետ մուկն էլ չի կարողանա այնտեղ մտնել: Կանգնած մարդիկ ավելի տաս են, Բան նստածները: Կանգնածները, կամ ավելի ծիւց՝ կվաճեն-րը չեն կարողանում մեքենայի արագությունից կամ կտրուկ արգելակումներից հավասարակշռությունը դառնել, տրոսում են միմյանց ոտքեր, իսկ հետո ուման գրկախառնված, ոմանք իրար վրա ընկած, բարունակում են ծանաղա-րից: Մի կողմից էլ վարորդը ծխում է, իսկ Բանի որ մեքենայում տաս տոբ, մար-դիկ խեղդվում են ծխից, բայց ոչինչ չեն ասում վարորդին: Մեքենան ավելի է արագացնում ընթացքը: Ուղեւորները դիմանում են, իմանալով, որ ամեն վրա բան վաղ, թե ուր վերջանում է:

Ո՞րն համար են երթուղայինի կանոնները

Կարծիք լուրջ վառվեց: Ավտոմեքենաները կանգնեցին, իսկ մարդիկ սկսեցին հատել փողոցը: Սակայն մեր երկրում ոչ ոք չի հետեւում այս կանոնին: Հիմա, երբ կարծիք լուրջ վառվում է, ավտոմեքենաները, հասկառախ՝ խոնոր թանկարժեքները, չեն կանգնում, այլ բարունակում են իրենց ծանաղառից: Իսկ երբ մարդկանց համար է կարծիք լուրջ վառվում, նրանք էլ դրան ուրաղություն չեն դարձնում եւ անցնում են փողոցը, հույս չունենալով, որ իրենց հասանելի կանաչ լուրջի ժամանակ ավտոմեքենաները կկանգնեն: Կան այնտեղի մեքենաները, որտեղ լուրջները չեն աշխատում կամ դարձառախ չկան: Այդտեղի փողոցներում օրական հարյուր անգամ մարդիկ ինչ-որ ձեռքով փրկվում են ավտոմեքենայի տակ ընկնելու փորձանքից:

Ահա այս դառնիք էլ մի վարորդի հաղափար կարողացավ մի դառնիկ չգցել ավտոմեքենայի տակ: Դա էլ այն բանի ընտրիվ, որ նա հասցրեց դառնիկից կեւ Բանի հետու արգելակել մեքենան:

Եթե ոչ վարորդները եւ ոչ անցուղները չեն հետեւելու փողոցային երթուղային կանոններին, էլ ինչի՞ համար են դրանք ստեղծված:

ԱՆԻ ԿՈՍՏԱՆԴՅԱՆ (10 s.)

ԼՈՒՔԵՐ

Ճանտարիաշինարարություն մեր գաղափարում

Փողոցային խցանումների տասնամյակ երեսնի տաս փողոցներով մեքենաները չեն կարողանում երթուղային: Դա համար մեր կառավարությունը սկսել է երեք տարիներին: Դա ծանաղառիների կառուցումը Արուսյան դուրանի մոտից կամ ինչոքեւ ասում են «Պլանի գլխից»: Առաջին տարի-թյունն է դեղիկ Նոր Նորի գանգվածներ եւ Ավան, երկրորդը՝ դեղիկ Կենտրոն թաղամաս, իսկ երրորդ ծանաղառի կանաչի դեղիկ մեքենայի «Բարեկամություն» կայան: Ընտանառա-կան աշխատանքները սկսվել են մոտ երեք ամիս առաջ: Երե-սանում էլ կան փողոցներ, որ վերանորոգվում են եւ համա-դասարանները երթուղային նոր դառնալուց են, մե-քենաների չափերին ու Բանակ, Կոմիտասի դու-րան եւ հանջայն փողոցը: Ստանալով է, որ ծանաղառ-ների կառուցումը կհեռացնի երթուղայինը եւ նոր տեղ կհաղորդի մեր աղյուսին:

ԼԻԼԻԹ ԳԵՎՈՐԳՅԱՆ (15 s.)

Հաշմանդամություն, որ պաշտպանված է օրական երկու հարյուր դրամով

Երեսն Բանիկի ծայրամասում աղյուս են հաճանդամ հայրը, մայրը եւ որդին: Զառախունեքեքայն հայրը «Բեխեքեք» հիվանդություն ունի, այդ տասնամյակ հաճանդամության երկրորդ կարգ ունի: Ամուսնուն տարեկան մայրը նույնտեղ երկրորդ կարգի հաճանդամ է, Բանի որ հեռացված է նրա մի երկվանը, մյուսն էլ կարգավորված չի գործում: Նրանց որդին՝ տասնե-րկուամյա Արմենը, մանկուց հաճանդամ է: Ինչոքեւ վստահեցնում են ծնող-ները, դրանում հիմնական մեղավորությունը կրում է Գորիս Բանիկի բու-ժանձնակազմը, Բանիկի նրանք ժամանակին մեկ կգ երկու հարյուր գրամ Բու-ժան ճորձիկը երեխայի համար անհրաժեշտ տայմաններ չեն ստեղծել, մինչ նա ձեռք կբերեր նորմալ Բու, եւ հիվանդանոցից դուրս են գրել ծնողից ինձ օր անց: Միջնորդն այդտեղի դեղիկը երեխան հիվանդանոցում ղեկ է մնա Բան օր:

Ընտանիքն անսակաւն տասնում է տասնութ հազար երեք հարյուր յոթանա-տուն դրամ թուգակ, այսինքն, մեկ օրվա համար յուրախանյութի բաժին է հասնում մոտավորապես երկու հարյուր դրամ, մինչդեռ ակնհայտ է, որ այս գումարով երեք հոգու գոյատեւելը դարձառախ անհնարին է: Ծնողները աշ-խատանքում մեքենակցություն ունեն եւ ուզում են իրենց երեխային աղյուսովել երեսնիկ մանկություն, աղյուսով աղյուս, բայց նրանց թուլաշարված է աշ-խատանքի միայն հասնուկ տայմանների աղյուսային դեղիկում: Իսկ թե երբ կս-տեղծվեն այդ հասնուկ տայմանները, դարձ չէ:

ԼԻԼԻԹ ՍԱՐԳՅԱՆ (17 s.)

Մեր թոքերը եւ ձեր նյարդերը

- Խաչատրյան Կարեն, դասը սովորել ես:
- Այո:
- Աղյուս, մոտ արի բան են ասում... (ընկուկ ականցին) գնա մի տուփ սիգարետներ, հա՛:

Չեզ անհավանական է թվում այս երկխոսությունը: Բայց այդտեղ դա-տառի է: Գնա ասի՝ որտեղ, բայց եւ դրա ականցանքն են: Հետո նույն ու-սուցչուկին կարող է ծխելու վնասների մասին Բանիկ կարգալ, մոռանա-լով, որ իր անձնական օրինակն ավելի է ներգործում, Բան Բանը:

Կամ՝ այստեղի մի տառից: Բացում եւ ուսուցչանոցի դուռը եւ տե-նում եւ ոչ թե ուսուցչանոց, այլ մոռանալու ուսուցչանոց: «Ամաչկոս» ուսուցչուկիները թաղանթ են ծխախոտը, իսկ անկաշակները բարու-նակում են «բեկ»: Աշակերտներից ոմանք այս երեսուրդից նշանակություն չեն տալիս (երեւի նրանց ծնողներն էլ են ծխում), ոմանք գարնանում են, ոմանք էլ իմ ղեկ մտածում են. «Լավն է Մեքենան ասում են, որ ծխում են նյարդային լարվածությունը թուլացնելու համար: Բայց կա՞ մի բժիշկ, որ կա-րողացնի դա:»

«Ծխախոտի իրացման, սղաղան եւ օգտագործման մասին» ՀՀ օրենքն ասում է, որ ծխելն արգելվում է հաս-տակական վայրերում, այդ թվում եւ կրթական հաստատություններում: Բայց ո՞վ չգիտի, որ տասնուհինգից, դպրո-տի դեղի, բարձր դասարանների աշակերտները նույնտեղ ծխում են, բայց ոչ թե ուսուցչանոցում, այլ... գուգարա-նում:

ԱՆԻ ԱԼԻՍԱՆՅԱՆ (14 s.)

Ծախիւթեր Կարգառիկից

- Կարգառիկ, լուրջն է մտքի, թե՛ Լուրջը:
- Լուրջը:
- Այո, ինչոքեւ:
- Այստեղից Լուրջը չի երթում, իսկ Լուրջը երթում է:
- Հայրիկ, երեք խոսակցար, որ երեք հինգ տարեկան, հինգ դրամ կրաս:
- Անտոն, դա մեկ եւ սրայել:
- Դա էլ մեկ դրամ կրաս:

ՄԵՐ ՄՈՒՍԱԿԵՐԸ

ԷԿՋՈՏԻԿ ԱՂԶԻԿՆԵՐ

«ԴԱՂՏՈՒՄ ֆուտբոլիստների, դաղՏԻԿ դուրս գեղեցիկների» ԿԱՌՄ Ե ՇԱՐՄԻՅԸ

Զնայած լինելով ծնողներ միտ էլ դեմ են եղել, սակայն ԴաղՏանում աղջիկները փորձել են ֆուտբոլ խաղալ դեռ սովորական սարիներին: Մինչև անցյալ տարի հայ ֆուտբոլիստները մի քանի հաջողությունների կողմից մի քանի խոշոր անհաջողություններ են ունեցել: Այնուամենայնիվ, նրանք չեն հուսահատվում և գրեթե ամեն առավոտ, երբ դեռ լուսն էր փայլում, գնում են ֆուտբոլի դաշտ՝ մարզական լավ փոճակը դաշտում տնային համար: Ուսանողների հայ մի բարերար հովանավորում է «Բանանց» ֆուտբոլային ակումբը և նրանք, որ արեցնալիս հայ կանանց ֆուտբոլը ես առաջընթաց ապրի՝ առանց դրամական խնդիրների մասին մտածելու և ուսման վարձ հավաքելու:

Ֆուտբոլը: «Եթե՛ ոչ, հաջողություն», համոզված ասում է նա: Զինվորներ ուզում է նաև հոգեբանի մասնագիտություն ստանալ, որովհետև «ֆուտբոլը և հոգեբանությունը համատեղելի են»: Նա ասում է, որ դաշտից դուրս է վարձարանում գնում, երբ գեղեցիկ քրոջ գեղեցիկ հագնում: Մեծ մկանցիներ նաև, որ դաշտում դաշտապետ աղջիկներից իմնը երկար մազեր ունեն, որ կարելի էին խաղին չհասնալու համար:

Այսօր ԴաղՏանում կանանց ֆուտբոլի երեք ակումբներ կան՝ «Զոլոտ», «Բանանց» և «Ֆուտբոլ», որտեղ արբեր արբեր մոտ հարյուր աղջիկներ ֆուտբոլ են խաղում:

Ներսիսյան Մանեն 12 տարեկան է: Ժամանակին հաճախել է լողի, կարատեի, թեթև ատլետիկայի և գեղաստվածի խմբակներ: Այժմ գնում է դաշտում և ֆուտբոլի «Բանանց» ակումբում: Ֆուտբոլ խաղալուց բացի, սիրում է նաև մարզական ֆուտբոլիստներին: Զիդանին՝ լավ խաղի համար, Բեկեմբերին և Կասիլիասին՝ դարձալու լավ դասերը համար: Մանեն ասում է, որ դժվար իմնը դրոճեցնում է ֆուտբոլիստների դաշտում, և մի քանի օր օրոք ԴաղՏանում մեծ հաջողություններ չունի: Մանեն դա հասկանում է, երբ նայում է դաշտի սրբուհուներին:

Մանուսարյան Զինվորներ 16 տարեկան է: Երեք տարի է ֆուտբոլ է խաղալու: Երբ գնում է արտասահմանյան ֆուտբոլի մեծ ակումբներից մեկում խաղալ, հենց վերադառնալով ԴաղՏան՝ նոր ակումբ բացել աղջիկ ֆուտբոլիստների համար: Նա կարծում է, որ լուսն էր փայլում հասել այն մակարդակի, որ իրենց աղջիկներին թույլ տան խաղալու փորձի ստորադասում: «Ֆուտբոլը ոչ կորցնում է, ոչ էլ նրանցում է հասկանալու ունի, իսկ ծուռ ոտների մասին դասընթացը Գեորգիանի», հավաստում է Զինվորները: Իրոք, մեր գրուցակից աղջիկները բոլորն էլ սլացիկ կազմակերպել են լուսնից և ֆուտբոլի ոտներ ունեն: Զինվորներն ուրեք է ամուսնանալ այնպիսի տղայի հետ, ով կարի է իրեն, և է

Մեծ ծանոթացանք նաև 9-ամյա Թագուհու և նրա քույրի՝ Անու Դեմիրճյանի հետ: Տասնից սկսած միայն զոլա թողնելով՝ Թագուհու եղբայր Անուհի էր խաղալու մեծում, իսկ Թագուհին զայիս էր խաղալու մեծում: Բայց երբ տասնից խնդրեց, որ իմն էլ խաղա, տասնից սիրով տարավ նրան աղջիկների խմբի մարզի՝ Լիանա ԴաղՏանյանի մոտ: Ընկեր Լիանան երեսուցուկ աղջիկ է, գեղեցիկ և հմուտ: Նա ասում է. «Դուրսում վաղ սովորումներ մեզ մոտ եղել չունեն: 3 գնահատական ունեմ է դառնա 4, իսկ 4-ը՝ 5, և մի օր ֆուտբոլը ոչ միայն մկանների և ոտների ուժ, այլև մեկ զարգացում է դաշտում»: Ընկեր Լիանային հարցրեցին, թե ինչ արժեքներ կա աղջիկների և տղաների ֆուտբոլի մեջ: «Աղջիկը համար է, իսկ տղան ուժ է և փոխում օժտված է գնումակով հնարներ խաղալու», լուսնայանց նա:

ԱՐՄԵՆ ԴԵՐՈՅԱՆ (12 թ.) ԱՐՓԻՆԵ ԴԵՐՈՅԱՆ (14 թ.)

Մարի՛՛ք ինչ, սիրո թեր

Մարի՛՛ք ինչ սիրո թեր,
Մարի՛՛ք նախ քան քրոջս,
Կնքսնե՛րս զյուրակնե՛րս,
Մարի՛՛ք սիրո ծարսակ,
Որքն քոջից սեր է բարսակ,
Որքն քոջից սեր է կնքակ,
Որքն քոջից սեր է սիրակ,
Որքն սիրակ են սիրակ:
Վերջին անգամ սիրակ
Ես կանգնեմ այն ծարսակ,
Ուր քոջն ևս կանգնի
Վերջին անգամ սիրակ:
Ու կարելի՛ք ինչ սիրակ
Նախ քան քրոջս ծարսակ,
Որ արքունիքն ինչ սիրակ,
Որն սիրակներն էր քոջսն:
Ու քոջն սիրակն էր քոջսն:
Կայրուհի ԴաղՏանյան
16 թ.

ԷՍ ԷԼ՝ ՄԵՐ

Վարդավառ. տև, թե՛ գիտալուստի
Կարծես թե՛ երկուսը միասին

Բոլոր տղաները մեջ իր յուրօրինակությամբ առանձնանում է Վարդավառը: Երեխաները արհ քրոջով են տղատան այս տոնին, և մեծի անունը արտաքին ջրով անարգել խաղալիս իսկապես հաճույթ է: Զնայած այս տոնը անվանալ են թվում, այնուամենայնիվ, մեծերն ունեն դժգոհելու առիթներ: Տիկին Դիանա Նուն է, որ չի կարելի թրջել նրան, ով ջրոցի չի խաղում: «Մինչդեռ լուսն էր ֆուտբոլիստներ ջրում են բոլորին, առանց հաճույթի առնելու մարդու հագուստը, նրա մոտ եղած բջջային հեռախոսը կամ լուսանկարչական ապարատը: Այս դեպքում է, որ երեխայի անխել մահվանը կարող է անցողի գայրույթի դասձան դառնալ», նուն է նա: 56-ամյա դուրս Արմայել Նույնիսի դժգոհություն հայտնեց, որովհետև նրան նույնիսի «բոնի կերպով» փորձել էին ներառել խաղի մեջ: Իսկ վարդավառից լուսն գերադասում են տղաները՝ մանավ, ևս ջրով լինել սեսնել իրենց ակնուրեմները: Դրա համար նրանք փակում են մեծերայի դասնախները: Մի փոքրիկ աղջիկ էլ՝ Մարիամը, ինչու հայացում էր, որ իր վրա մեկ դույլ ջուր են լցրել, իսկ նա հարդարված և գեղեցիկ հագնված դասնախներ էր խնդրելով գնալ:

Իհարկե, կան նաև «հասկացող և դաստիարակված» ջրոցի խաղացողներ, բայց ինչքան լավ կլինեն, որ բոլորը նրանց նման լինեն: Երեք կլինի, որ երեխաները ջրոցի խաղան միայնց հետ, ոչ թե անցողիներ: Որտեղ կանոն, անցողիներ խաղալու սրամարդություն չեն ունենում:

ՏԱԹԵՎԻԿ ԱՐՄԱՆՅԱՆ (15 թ.)

ՄԾԱԿՈՒԲԱՅԻՆ ԼՐԱՏՈՒ

Հաշվետու համերգ՝ նվիրված Վ. Խանամիրյանի 80-ամյակին

Հուլիսի 5-ին Հ. Պարոնյանի անվան երաժշտական կոնսերվատիվի թատրոնի բեմը հյուրընկալել էր Վ. Ավագյանի անվան կենտրոնի դասարանի համույթների սաներին: Փարաբազ գյուղի «Թեթևերիկներ», Թախով գյուղի «Փարվանա» և Արզալանի համայնի «Եղեգն» դասարանի համույթները (դասարաններ՝ Սամվել և Անու Ավագյաններ) հանդես եկան հավերժ համերգով, որ նվիրված էր Վանու Խանամիրյանի 80-ամյակին: Համերգի վերջում դասարանները հինգ արտաքին հավասարի սաներին վկայականներ սրվեցին: Երեխաներին նաև դասնախներ և նվերներ սկեցին: Եվ հանդիսատեսը, և դասարանները հուզված էին ջերմ ու հարազատ մթնոլորտից:

ՀԱՅԿՈՒԴԻ ԹԱԿԵՎՈՅԱՆ (16 թ.)

«Gold stars» պարային ստուդիան 13 տարեկան է

Հուլիսի 9-ին Հ. Սունդուկյանի անվ. ակադեմիական թատրոնում տեղի ունեցավ «Gold stars» դասարանի համույթի 13-ամյակին նվիրված համերգ: Համերգը վարում էր «ժոխ» ակումբի սեփական Պարիսյանը: Սունդուկյանի արտադրող ընդհանրապես երջուհիներ Արդա Սարգսյանը, Լիան, Նանան: Համերգում ընդգրկված էին 35 նոր բեմադրված դերեր: Ներկայացված էին արբեր ազգերի՝ հունական, հնդկական, եգիպտական, իտալական, հայկական դերեր, նաև արբեր ոճերի՝ ռեթ, հիդ-հոդ, սանգո և լատինամերիկյան դերեր: Բեմը լուսավոր էր և գեղեցիկ: Լուսային էֆեկտները ավելի հետաքրքիր էին դարձնում դերերը: Համերգի վերջում հարդարված հայտնեց, որ լուսնով խմբի արտաքին մեծ երեխաները ղեկ է մեկնեն Հորդանան՝ մրցույթի մասնակցելու:

ԱՆԻ ԿՈՍՏԱՆՆՅԱՆ (10 թ.)

Նկարների և ձեռքի աշխատանքների ցուցահանդես

Հունիսի 24-ին Երեւանի թիվ 155 միջնակարգ դպրոցում տեղի ունեցավ նկարչության և անդամագործության կենտրոնի սաների թվով երկուրդ ցուցահանդեսը: Երեխաները բավականին հուզված էին և ոգեւորված, և մի օր իրենց ցուցահանդեսը դիտելու էին նկարչության ցուցահանդեսը, իրենց հարազատներն ու ընկերները: Երեք է, թիվ 155 դպրոցում ընթանում են վերանորոգչական ծավալուն աշխատանքներ, բայց կազմակերպիչները կարողացել էին օնարարությունից ազատ մի անկյուն գտնել ցուցահանդեսի համար:

ՆԱԻՐԱ ՊՄՊՈՅԱՆ (12 թ.)

Արմեն Աւոսյան. «Ղարաբաղի հարցում սակարկման գնալ չի կարելի»

Նիկոլ Փաշինյան. «Ալիևը չի ընդունի մեր զիջումը»

«Հայելի» ակումբի երեկվա հյուրերը՝ Հանրապետական կուսակցության (ՀԿԿ) անդամ, Պաշտպանության նախարար Արմեն Աւոսյանը ու «Ալյընսրան» միավորման անդամ, «Հայկական ժամանակ» օրաթերթի գլխավոր խմբագիր Նիկոլ Փաշինյանը թեև հրավիրվել էին խոսելու սարածաբանական զարգացումներից և Հայաստանի վրա դրանց ունեցած ազդեցությունից, սակայն, ինչպես և սովորել էր, թեման ընդլայնվեց՝ վերածվելով բուն բանավեճի, նույնիսկ կարելի է ասել՝ անձնական վիճարկումների:

ՆՈՒՏՆՈՒՐ

ՀԿԿ-ական Պաշտպանության նախարար Արմեն Աւոսյանը անդրադարձավ սարածաբանական երեք իրադարձությունների՝ Չարալայի ռադիոլոկացիոն կայանի շուրջ եղած Պաշտպանության, որն, ըստ հյուրի, կարող է մեծացնել Ադրբեջանի կեղծ, թուր-մետաբոլների վերաբնակեցման մասին Վրաստանի խորհրդարանի ընդունած օրենքին և Ռուսաստանի դուրս գալու սովորական ստանդարտներին մայրամասերից, ինչը եւ կարող է ազդեցություն ունենալ սարածաբանությանը: Ի դեպ, Աւոսյանի նշանակալից խոսքերը իրադարձություններին «Ալյընսրան» նախաձեռնության անդամ Նիկոլ Փաշինյանը ընդգծեց, թե սարածաբանական զարգացումների մասին խոսելիս մենք անդրադառնում ենք սարածաբանության բոլոր երկրներին բացի Հայաստանից, մինչդեռ ամեն բան թեթև է դիտարկել Հայաստանի Կառավարությանը: Փաշինյանի համոզմամբ, մեր կայանի իշխանությունների վարած փորձաքննության հետևանքով Հայաստանը մեկուսացել է, այսօր սարածաբանական տեղի ունեցող գործընթացներին Հայաստանը ոչինչ չունի որոշեալ հակաբեկ ճանաչումներ: Հայաստանի մեկուսացման հիմնական դրոշմը, «Հայկական ժամանակ» օրաթերթի գլխավոր խմբագիր Նիկոլ Փաշինյանի կարծիքով, այն է, որ Հայաստանը վերածվել է Ռուսաստանի ֆորդուստի: Արմեն Աւոսյանը էլ չընդվզելով Հայաստանի՝ Ռուսաստանի ֆորդուստը լինելու հանգամանքի դեմ, իրավիճակին այլ որակում տվեց: Ըստ ՀԿԿ-ական Պաշտպանության, նախ ֆորդուստ լինելն այնքան էլ վատ բան չէ, եթե անգամ այդպես է, ապա ֆորդուստ էլ ենթադրում է սարածաբանական ակտիվ դերակատարություն ունենալ, և նախ որ ֆորդուստը Պաշտպանությունը և հարձակվելու համար է:

Ղարաբաղյան խնդրի կարգավորման մասին խոսելիս Նիկոլ Փաշինյանը ցեղեցեց այն միտքը, թե Ալիևների ընտանիքը որեւէ ձեռքով խնդրի կարգավորման Եւրոպայում չունի և մինչ այդ ամառայնում է իր դիրքերը միջազգային աստիճանում՝ ֆալս առ ֆալս լուծելով իր հարցերը: Բացի այդ, «ՀԿԿ»-ի խմբագիրը վստահ է, որ 1998 թ.-ից իշխանությունը կարգավորման այնպիսի մի նշանակալից իրադարձություն է համարում, որ նախ Հայաստանի մեր կայանի իշխանությունները կազմակերպեցին Ղարաբաղյան խնդրի կարգավորման գործում, հետո էլ անգամ եթե համաձայնեցնելով սարածաբանների զիջման՝ խաղաղության մայրամասերի կնքման հասնելու համար, միևնույն է, Ալիևը չի ընդունի այդ զիջումը, և նախ որ իրեն հիմա դա թեթև չէ, այլ հարկավոր է սեփական դիրքերի ամրապնդումը միջազգային աստիճանում: Փաշինյանը նշեց, որ Ադրբեջանի հարկավոր էլ չէ հարցի լուծումը, իրեն ժամանակ է թեթև գազանուրի, նախաձեռնող, միջազգային փաստաթղթերի, ռազմական բյուջեի բարելավման համար: ՀԿԿ-ական Արմեն Աւոսյանը համաձայնեց Փաշինյանի հետ այն մասով, որ Հայաստանի իշխանությունները կազմակերպեցին Ղարաբաղի հարցով, բայց կազմակերպեց են, «որովհետև բարոյական, փառաբանական, իրավական Եւրոպայում, նախ ֆորդուստ լինելն այնքան էլ վատ բան չէ, եթե անգամ այդպես է, ապա ֆորդուստ էլ ենթադրում է սարածաբանական ակտիվ դերակատարություն ունենալ, և նախ որ ֆորդուստը Պաշտպանությունը և հարձակվելու համար է:

Ղարաբաղյան խնդրի կարգավորման մասին խոսելիս Նիկոլ Փաշինյանը ցեղեցեց այն միտքը, թե Ալիևների ընտանիքը որեւէ ձեռքով խնդրի կարգավորման Եւրոպայում չունի և մինչ այդ ամառայնում է իր դիրքերը միջազգային աստիճանում՝ ֆալս առ ֆալս լուծելով իր հարցերը: Բացի այդ, «ՀԿԿ»-ի խմբագիրը վստահ է, որ 1998 թ.-ից իշխանությունը կարգավորման այնպիսի մի նշանակալից իրադարձություն է համարում, որ նախ Հայաստանի մեր կայանի իշխանությունները կազմակերպեցին Ղարաբաղյան խնդրի կարգավորման գործում, հետո էլ անգամ եթե համաձայնեցնելով սարածաբանների զիջման՝ խաղաղության մայրամասերի կնքման հասնելու համար, միևնույն է, Ալիևը չի ընդունի այդ զիջումը, և նախ որ իրեն հիմա դա թեթև չէ, այլ հարկավոր է սեփական դիրքերի ամրապնդումը միջազգային աստիճանում: Փաշինյանը նշեց, որ Ադրբեջանի հարկավոր էլ չէ հարցի լուծումը, իրեն ժամանակ է թեթև գազանուրի, նախաձեռնող, միջազգային փաստաթղթերի, ռազմական բյուջեի բարելավման համար: ՀԿԿ-ական Արմեն Աւոսյանը համաձայնեց Փաշինյանի հետ այն մասով, որ Հայաստանի իշխանությունները կազմակերպեցին Ղարաբաղի հարցով, բայց կազմակերպեց են, «որովհետև բարոյական, փառաբանական, իրավական Եւրոպայում, նախ ֆորդուստ լինելն այնքան էլ վատ բան չէ, եթե անգամ այդպես է, ապա ֆորդուստ էլ ենթադրում է սարածաբանական ակտիվ դերակատարություն ունենալ, և նախ որ ֆորդուստը Պաշտպանությունը և հարձակվելու համար է:

Բուհը «Երջափակվել» է ընդունելության ֆունկցիաներից առաջ

Հուլիսի 11-ի համարում «Բուհի սարածի» օտարման գոտի» հոդվածում «Ազգը» մերկայացրել էր, թե ինչպես էրեւանի Եւրոպայի փող. 32/1 հասցեում գտնվող Երեւանի տնտեսաիրավագիտական համալսարանին Պաշտպանության նախարարից, որտեղ բացի գլխավոր մասնաճյուղից կան նաև լաբորատորիաներ, տղաբանություն, կաթսայասուն, փառաբանական վաճառք է «Ելիս-գրոտի»:

Երեւել «Տեսակետ» ակումբում կրկին լրագրողների հետ հանդիպեցին բուհի ղեկավար, ակադեմիկոս Ավետիս Արսենյանը և դոկտոր, իրավագիտության թեկնածու, դոցենտ Սիմոն Բաբայանը: Բուհի աշխատակազմը, ռազմավարական խորհուրդը որ-

ոշում էր դիմել Եվրոպայում, և նախ որ «ՀՀ իրավական համակարգում այս հարցի արդարացի լուծման սարածակ չենք տեսնում», նեց Բաբայանը: Նա տեղեկացրեց, որ 1999-ից հանրապետության նախագահին, վարչապետին, փառաբանության, կառավարության և այլոց հղած բազմաթիվ դիմումներին առ այսօր չի տրվել պատասխան, և բուհը հիմա օգտագործում է իր բոլորի ծայրը կարծաբանական կառավարության, նախագահական, փառաբանության և ընդհանուր առմամբ մտ, Պաշտպանության, որ բուհի սարածակ ինչպես անօրինական կերպով մտնել է Պաշտպանության կառավարության համար օտարվող սարածակների Եւրոպայում և վաճառվել մեկ այլ կազմակերպության (14 հարկանի բնակարանի կառուցելու համար), դուրս բերվել այդ ցուցակից:

Բուհի ղեկավար Մկրտչյանը տեղեկացրեց, որ փառաբանության անուրից մեկը մերկայացրել է և այդ սարածակի համար Պաշտպանությանը 420.000 ԱՄՆ դոլար: Իհարկե, բուհի ղեկավարությունը չի գնացել անօրինակ գործարի և չի ցանկանում բուհի վարկանիցը գցել: Բուհը միջազգային ուսումնական կենտրոնի կողմից բազմիցս արժանացել է գնահատանքի, իսկ ղեկավար Ավետիս Արսենյանը եվրոպական մի քանի բուհերի թղթակից անդամ է ընտրվել ու օգտագործելով այդ մեթոդը հարաբերությունները, դիմելու են և եվրոպական բուհերին աջակցության համար:

ՄԱՐԿՈՍ ՄԱՐԿՈՍ

Վահրամ Բարսեղյանը խոսեցել է նոր մեթոդներ և մոտեցումներ կիրառել

Վարչապետ Սերժ Սարգսյանը երեկ կառավարության անդամներ հարկային Պաշտպանության աշխատակազմին մերկայացրել է ծառայության նորանշանակ Պաշինյանի Վահրամ Բարսեղյանին: Ըստ կառավարության տեղեկատվության և հասարակայնության հետ կապերի վարչության հարաբերության, վարչապետը Եւրոպայում միջազգային ծառայության նախկին ղեկավար Յուլիանյանին՝ անցած չորս տարիներին կատարած աշխատանքի համար, ընդգծել է նրա Պաշտպանությանը մեծ ներդրումը և նրա մոտեցումների կիրառման 2,5 անգամ ավելացումը՝ 120 մլրդ դրամից հասցնելով 280 մլրդ դրամի: Սակայն Սերժ Սարգսյանը միաժամանակ նշեց, որ ՀԱՄ-ի հարկեր հարաբերակցությունը մեծացնելու ուղղությամբ անելիքներ դեռևս Եւրոպայում:

Սերժ Սարգսյանը Վահրամ Բարսեղյանին, վարչապետը վստահություն է հայտնել, որ նա նոր մոտեցումներ և մեթոդներ կներդնի ծառայության աշխատանքում: Նա նաև համոզում է հայտնել, որ ժողովրդի բարեկեցությունը բարձրացնելու և սովորել վերացնելու այլ ճանապարհ, և նաև նրանցից հավանաբար ծավալի ավելացում է, գոյություն չունի: Դրա համար ըստ վարչապետի, «Պաշտպան են լուրջ ֆայլեր ձեռնարկել»:

Իր հերթին Վահրամ Բարսեղյանը վստահեցրել է, որ ծառայության աշխատանքի հիմունքում անդամները կիրառեն նոր մոտեցումներ և մեթոդներ, որոնք կարճ ժամկետում հնարավորություն կստանան մեծացնելու ծառայության աշխատանքի արդյունավետությունը:

Ա. Ա.

Բնակիչները հիասթափվել են Հանրապետական կուսակցությունից

1-ին էջից Այն, ինչ կատարվեց այս օրերին բնակիչների և նրանց խնամած ու փայլաբան ապուր հետ, մեր դեռևս բարբարոս վարչապետի ընդամենը հերթական արտահայտությունն է: Նման բան բազմիցս արձանագրվել է, բայց այս անգամ բնադատականների հասարակական կազմակերպությունների և «Ժառանգություն» խմբակցության մի քանի ղեկավարներ մղձավանջային օրերին բնակիչների փնտրումներն էին: «Հանուն մարդկային կայուն զարգացման» կազմակերպության նախագահ Կարինե Դանիելյանը նույնիսկ նստեց Եսկապատի Երեւանի վրա, իսկ մյուսները՝ Սեփան Սաֆարյանը, Ջարուհի Բոսանջյանը և գայրույթից Եսկապատ բնակիչները Երջափակեցին Եսկապատը: Դա իրոք մղձավանջ էր նրանց համար, և նախ որ 3 Եսկապատի արտահան ստեղծված ղեկավարներ և դեկորատիվ ծառերի օգտագործողներ օրգանիզմն մնան էին խնամում: Դեռ

սամբը՝ իբրև լուսակցության հանդեպ: Սակայն դա ոչ մի ներգործություն չունեցավ:

Ի դեպ, բոլոր իրադարձությունները տեղի ունեցան ՀՀ օմբուդսմենի գրասենյակի դեմ-դիմաց:

Բնակիչների ղեկավարը, ղեկավար Կարինե Դանիելյանը, որն այն գնել է «Հայաստան» համապատասխան հիմնադրամից, հետո էլ սրամարտի իր ֆրոնտի 17-ամյա Վախթանգ Աբելյանին: Ռուսական Պաշտպանության և մյուս բնակիչները ղեկավար են, որ այդպիսի փառաբանական և ծառայության նախարարությունների թուլությունն ու եզրակացությունը, իսկ Երջափակման մասին իրենց չեն էլ մտածում: Նկատելի է, որ անոց Երջափակման բնակիչներին հայտնելու մասին բան ձեռնարկելը Օրհուսի կոնվենցիայի կոմիտեի խախտում է (Հայաստանը կոնվենցիայի 16-րդ

նախորդ օրը դուրսբերվել զուր էին կրում ծառերը ջրելու համար: Այսօր ղեկավարը այդպիսի հետքեր են մնացել: Ծանր տեխնիկայի գոտի է դարձել 33 ծառ, միակ փրկվածը ծառերն են:

Այդու վրա «չար աչի» ակադեմիայում բնակիչները զգացել էին դեռ օր հայտնաբերեցին, որ 2 ղեկավար ծառերի արձանագրում գեղեցիկ ինչ-որ մեկը ծավալեցրել է լցրել: Հունիսից իրադարձությունները լայն թափ ստացան: Նոր հարձակումների վախճանում արդեն հուլիսին, բնակիչները հուլիսի դուրսհանվածությամբ ծառերի մյուսերից կախեցին Հանրապետական կուսակցության դրոշմը՝ ցուցաբերելով իրենց «հավա-

անդամ է), և գոնե մի քանիստ քայլեր են իրագործվել են այնքան, որ իրեն մեղադրանքի մեխ են օգտագործում փաստը:

Բնակիչները երեկ որոշեցին նաև դիմել դատարան: Նրանք Պաշտպանության և մյուս հանրապետական կուսակցությունից, որին իրենց ծայրահեղ սպեցին, բայց որն իրենց չի օգնում, են մտադիր են «Երկրագեղ» «Ժառանգություն» խմբակցությանը խնդրելով նրան իրենց կողմից իրենց:

Վիպազյանը

Դեռ անցյալ հարյուրամյակի 70-ական թվականներին մեզանից բացակա զինվորները, որ հեռու չէ այն օրը, երբ հորհրդային Միությունում տեղի կունենան վճռական և ռուսական վերափոխումներ: Տնտեսության, կազմակերպության մեջ և սոցիալական հարցերում ձգնաժամը սարեցնալի խորանում էր: Եվ արդեն այն ժամանակ մեծ իրոմ մտածում էին, որ հարկավոր է ակտիվորեն բարձրացնել մեր բախտոտ հարցերը: Հարկավոր էր համազգային հասարակական կարծիք ստեղծել և:

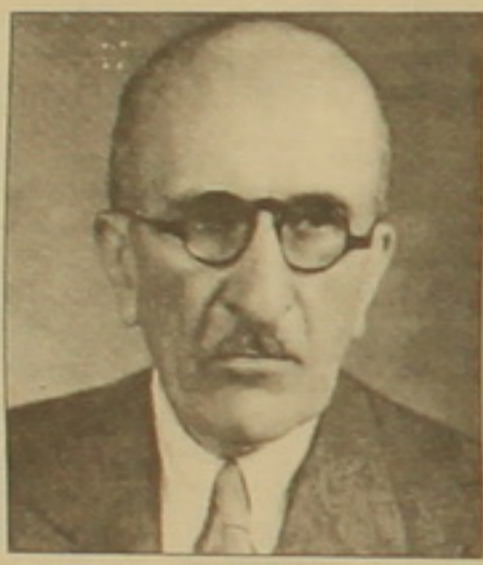
«Չարթունֆի» գլխավոր հիմնադիր Միհրան Տամաշյան

որ խանգարողի բաց նամակն էր իսկապես Կենտրոնի գլխավոր ֆարսուղար Բեթմեյնի: Նամակում դասվում էր Ղարաբաղի ողբերգական ճակատագրի և այն մասին, թե իսկապես ինչպիսի հեռավորներ կարող է ունենալ սկսյալ հարցը չլուծելը: Նամակն ուղեկցվում էր ծավալուն մեկնաբանությամբ: Մենք փոստով այն ուղարկեցինք ոչ միայն անձամբ Բեթմեյնին, այլև հարյուրյակ բոլոր անդամներին, իսկապես 44 անդամներին, բազմաթիվ թերթերի ու հանդեսների խմբագրություններին: Ճիշտ է, մենք գիտեինք, որ ոչ մի արձագանք չի կրել, որ բոլոր հասցեատերերը կլուծեն: Թեպետ գիտակցում էինք, որ նման դրամային մոտիվներն անհրաժեշտ էր նաև այդպիսի աշխատանք: Բայց ահա «Չարթունֆի» այդ հրատարակումը հիշեցրեց ժողովրդի ուրախությունը: Ամբողջապես կապույտները հարյուր հազարավոր թերթեր: Իսկ «Ամերիկայի ձայնը» 1977 թ. վերջին երեք ամիսներին դարձրեցին մեր խմբագրությունը հեռախոսային կապի միջոցով մեկնաբանությունները, յուրաքանչյուր հարցում մասնակցի դարձնելով բազմաթիվ հայերի, որոնք բանիմացորեն զարգացնում էին թեման:

ակունների մոտ կանգնած «Չարթունֆի» մասին ես գրել եմ «Երկու կրակի արանում» և «Դժոխք և դրախտ» գրքերում: Պատմել եմ նաև, որ դժվար է գերազանցաբար թերթի լուսավորչական ու ֆարգչական դերը ոչ միայն Լիբանանում, այլև հասկալից Միհրանում, որտեղ օրենքն արգելում է օտար լեզվով թերթեր տպել: Եվ մեր բազմաթիվ հայրենակիցներ «Չարթունֆի» համարում էին հիմնական սեղանակետական փրկություն: «Ճանապարհ» գրի վրա աշխատելու սպիտակում ճանապարհորդելու և ամենուրեք զանազան գրասենյակներում և եկեղեցիներում, տեսնում էի «Չարթունֆի» թարմ համարներ խմբագրությամբ Պարույր Աղբաշյանի: Թերթն ինձ հասկերանում էր որդես ինչ-որ հոգեւոր ու սրբազան փրկողակ:

Եվ համարեմ մենք իմենք եմ մահացու հարված հասցնում սրբությանը: Վերջին օրերին ես կարողանում եմ մեր հայրենակիցների բազմաթիվ նամակներ և ուղեւորներ, որոնց հեղինակները մահացություն են արժանանում թերթի հետագա ճակատագրի կապակցությամբ: Նրանք խոստովանում են, որ «Չարթունֆի» իրոք զարթոցեցրել է բյուրավոր մարդկանց, որոնք անցյալում չէին հավատարմել մայրաքաղաքի հաջողությանը, և այդ մարդիկ գիտակցել են, որ չեն

մերը, Վահան Թեյնյան, Հովհաննես Պողոսյան, Հակոբ Դավթյան, Համբարձում Գումրույան, Գերամ Ահարոնյան: Պատերազմական այն տարիներին ես տեսել եմ բազմաթիվ, որոնք հենց խմբագրատան ամուսն գիշերներ էին անցկացնում: Դրանք են Բարունակ Թովմասյանը, Օսինիկ Սարգսյանը և բազմաթիվ ուրիշներ: Նրանցից բացառելով այսօր մեզ հետ չեն, և չեն կարող փրկել «Չարթունֆի»: Բայց մենք կարող ենք մեր խղճի դասարանով հարգել այդ հիմնական սուրբ մարդկանց հիշատակը: Ես համոզված եմ. «Չարթունֆի» ճե-

Առաջին խմբագիր Վահան Թեյնյան

Եկամտաբեր հեղինակություն

«Մեր նախագահի վարկանիշն աճում է ոչ թե օրեօր, այլ ժամ առ ժամ», շտապորեն ազդարարում է մոսկովյան թերթերից մեկը: Ընդ որում լրատվամիջոցը ոչ թե խորատուզվում է Պուտինի վերջին ֆառափական անուրանալի հաջողությունների խորագրա մեկնաբանությունների մեջ, այլ սոսկ արձանագրում է նրա հարաճուն ժողովրդավարականությունը... կոմերսանտների քննադատում: Բանն այն է, որ Ռուսաստանի ղեկավարի անունով ինչ ասես չի արժանանում փոքր ու միջին բիզնեսը... Ամենահայտնի «բրենդը», անհայտնաբերված «Պուտինկա» օդիկ է, որի գովազդներով հեղեղված է Մոսկովյան: Երեւի երեսնամյա էլ լավ գիտեն այդ խմբից: Բայց ինչ է այդ օդիկ ժամացույցների, քաղցրիկների, գրասենյակային դիմանկարների, մասրյուկների ու հասկալից զանազան սննդամթերքի ֆոնի վրա: Եթե ասենք, որ թերթն ու շոկոլատներն արդեն սովորական են դարձել, ապա կասարյալ նորահայտություններ կարելի է համարել «պուտինկա» դաժանությանը սնային սնունդը, «աշիկան», ֆաղցրահամ թղթերը և այլն: Եվ ինչ խորամանկություն ասես չեն դիմում արտադրողներն իրենց «իրավունքը» աղափոխելու համար: Օրինակ, մթերքն անվանում են «Պուտին», բացակայող տառի տեղը կանգնեցնելով աստիճանական սուր, կամ չորահաց ու բոված արեւածաղիկն անվանում են «Պուտինի», իբր թե՛ ճամփորդական:

ԶԱՐԹՈՒՆԲ
Չարթունֆի
 ZARTONK (OFFICIAL PUBLICATION) Զարթունֆի (ՄԱՍԿՎԱ) Զարթունֆի (ՄԱՍԿՎԱ)
 Չարթունֆի, 5 Յունիս 2007 թվականի հունիսի 2 (18,145) Արձան 1000 Ա.Պ.

«Չարթունֆի» փրկության այլընտրանք չունենի

33 տարի թերթը գլխավորած խմբագիր Գերամ Ահարոնյան

Չենք խոսի մեր ձեռնարկման հետևանքների, Կարեն Դեմիրճյանի աշխատանքային կամ Սերո Խանգաղյանի, ապա ինձ հետ կապված խոսակցության մասին: Ինչպես ասում են, դա ուրիշ թեմա է և ուրիշ ժամանակի համար: Այսօր, ավանդ, թեպետ է խոսել տեղի ունեցած արդյունքի մասին. «Չարթունֆի» փակումն այլ կերպ չեն անվանի: Կարելի է միայն դասկարգել, թե ինչպես էր դադարում քաղաքում անմոռանալի Վահան Թեյնյանը: Երբ հայրենիքի վերածնունդն ու փրկության մարտը ընկնում էր միմյանց մեջ բանաստեղծն ու մտածողը հիմնում էր ժողովրդին արթնացնող հոլաքանակմամբ թերթը, հազիվ ենթադրել, թե իր հոգեզավակի բուն գոյությունն ու գործունեությունը կդառնան կեղտոտ առուների առակա: Զանգի խոսքը ճշմարիտ մարտական զենքի մասին է, որն իսկական զինվորները միշտ մահուր են դառնում:

կարող լուծել: Ամբողջ մոլորակային այն է, որ հայերը, գիտե՞նա՞լով, որ մահավաղ փողերի հետ կապված կեղտոտ սոցիալեկոնոմիկ չի կարելի վաճառել անցողիկների աչքերի առջև, այդուհանդերձ գործը հանձնեցին օտար երկրի դասարանին: Մի՞թե ժողովրդը, որ գործի ամեն մի ավարտի դեպքում կսուծի առաջին հերթին մեր ժառանգը, սանուկ կսա հենց «Չարթունֆի»: Ըստ էության այդպես էլ եղավ: Այն թերթը, որ 70-80-ական թվականներին լույս էր տեսնում հրթրակոծության դարձանակներում, որը խառնակ ժամանակներում ժողովրդին դիմարտության կոչող խոսակցություն էր մյուս թերթերի հետ զբաղվում էր փրկության ու հյուսվածների փրկության աշխատանքների կազմակերպմամբ, փակված է գրչի մի հարվածով:

Թերթի հիմնադիրներից, բազմամյա արձանատու և ՌԱԿ երկարամյա ղեկավար դոկտ. Բարունակ Թովմասյան

րածալին հարցերի անսովոր դրամաներում ազգային-ազատագրական դրամային սկզբունքներում, որ խոսքը ոչ թե սոսկ տարածներ, այլ ժամանակակից հայրենիքի մասին է: Տվյալ հարցում առավել իրատեսականն ու դասարանականն էր: Սակայն ամբողջաշխրհային դրամաներում անհնար էր սրբազանությունը ձեռնարկել կամ հրատարակել հանդես գալ ժողովրդական զանգվածների առջև: Եվ մեկն էր. նյութերը սրբազանության ուղարկել սպիտակ թերթերին և ապա դրանք բերել Հայաստան:

Ստեղծված օրվերի վրա իրավիճակը հուշում էր, որ ամենից միշտ կլինեք օգնագործել Լիբանանում, Միհրանյանը և այլուր ժողովրդավարություն վայելող «Չարթունֆի» թերթը: Բանն այն է, որ սկսյալ ժամանակահատվածում խորհրդային վարչակարգը արգելում էր դասակարգական հրատարակություններ բերել խորհրդային Հայաստան: Այդ հիվանդագին ավանդույթը ձեռնարկել էր դեռ 20-ական թվականների սկզբից: Փոխարենն առանց մեծ դժվարությունների հաճախ մեզ այցելում էին անմակարաններ ու հնչյալյանները: Այդպես որ, այդ առաջին նյութերը ես «Չարթունֆի» ուղարկեցի գրող Վահան Թեյնյանի միջոցով: Դա Սե-

1978 թ. առանց մոսկովյան «Լիբանան»-այն զանգված» ինձ գործողեց ռազմաճակատային Բեյրութ, որտեղ անվերջանալի փողոցային մարտերն ուղեկցվում էին բնակելի թաղամասերի և հասկալից հայաբնակ Բուրջ Չամուրի հրթրակոծություններով: Այն ժամանակ ես, հրահանգին հակառակ, առաջինն այցելեցի ոչ թե խորհրդային դեսպանատն, այլ «Չարթունֆի» խմբագրություն, որովհետև խմբագրված այն ստեղծողների առջև՝ գլխավորությամբ Գերամ Ահարոնյանի և նրա երիտասարդ օգնական Հակոբ Ավետիսյանի: Թե՛ ժառանգորդի մայրամուտն, որի ընթացում զոհվեցին մեր հարյուրավոր հայրենակիցներ, ավելի փանքեւորում հազարը դարձան անօրեան գաղթականներ, հայկական «Չարթունֆի», «Ազգակ», «Արարատ», «Կանչ» և մյուս թերթերը դարձան իսկական ռազմաճակատային «մարտական լրագրեր»: Եվ արդեն այն օրերին ես համոզվեցի, որ «Չարթունֆի» և իր խմբագրատունը մեկ ամբողջություն են: Ի դեպ, այդպես էին ծագել հենց Վահան Թեյնյանը, նրա զինակիցներն ու հետևորդները: Դարաբաղյան շարժման

Պե՛տ չէ օտար դասարանում փնտրել «սեփական» ճեմարտությունը: Ես հիսունեակ տարեկան «Չարթունֆի» կենսագրություն անչափ լավ ուսումնասիրեցի, երբ Բեյրութում մերս մահավաղների յոթհարկանի կենտրոնակայանի շինարարները օտար լույս էր տեսնում հրթրակոծության ժամանակներում ժողովրդին դիմարտության կոչող խոսակցություն էր մյուս թերթերի հետ զբաղվում էր փրկության ու հյուսվածների փրկության աշխատանքների կազմակերպմամբ, փակված է գրչի մի հարվածով:

Պե՛տ չէ օտար դասարանում փնտրել «սեփական» ճեմարտությունը: Ես հիսունեակ տարեկան «Չարթունֆի» կենսագրություն անչափ լավ ուսումնասիրեցի, երբ Բեյրութում մերս մահավաղների յոթհարկանի կենտրոնակայանի շինարարները օտար լույս էր տեսնում հրթրակոծության ժամանակներում ժողովրդին դիմարտության կոչող խոսակցություն էր մյուս թերթերի հետ զբաղվում էր փրկության ու հյուսվածների փրկության աշխատանքների կազմակերպմամբ, փակված է գրչի մի հարվածով:

մարտությունը և «Չարթունֆի»-ն անցկացնող ճեմարտությունը հենց ամառահացած այդ մարդկանց հիշատակի մեջ են:

«Չարթունֆի» ընթերցողներից մեկն իր կրթն նամակը վերագրել է «Փրկեցե՛ք «Չարթունֆի» օրաթերթը» կոչով: Կարող եմ միայն ավելացնել, որ 70 տարեկան «Չարթունֆի» արթնացրել է ընթերցողների մի փանի սերունդներ, նրանց մարտիկները, ինչպես առաստիակական հայ մայրն իր նման լաղիս: Իր ողջ էությունը և ներգործությամբ «Չարթունֆի» փրկել է բազմաթիվ: Բայց այսօր թերթն ինձ հայտնվել է փորձաքննի մեջ: Եվ հիմա արդեն մեր դարձնում է փրկել նրան: Զանգի մեր ժամանակի ավարտը: Այն բարունակվում է: Նշանակում է, «Չարթունֆի» անհրաժեշտ է այսօր, ինչպես անհրաժեշտ է եղել միշտ: Այլապես մեզ չեն մերի ոչ մի անցյալը, ոչ էլ մեր ապագան:

Ուզում եմ հավատալ, որ մեր դասախանգարանային հավաքական զգացումը և հավատարմությունը սրբաբանականությունը կգերիշխեն ամենակործան հավակնության նկատմամբ, և այդ ժամանակ թերթային «Չարթունֆի» առաջվա թեպետ արթուն կողակի մեզ, կոչելով փրկարար և գործուն մայրաքաղաք:

Մենք «Չարթունֆի» փրկության եւ բացման այլընտրանք չունենի:

ԶՈՐԻ ԲԱՆԱՅԵՆ

ՈՐՈՒՆ, ՀԱՅՐԱՊԵՏՈՒՄ
Մոսկվա

Տայ երիտասարդ մենակասարների համերգը՝ Եվրոպայի խորհրդում

Եվրոպայի խորհրդում (ԵԽ) Հայաստանի եւ Ֆրանսիայի մշակական ներկայացուցչությունների համատեղ նախաձեռնությամբ հուլիսի 11-ին ԵԽ նախարարների կոմիտեի ձեւաւարտում եւ Կոլմար քաղաքում, կայացավ Վ. Սոխիվակովի միջազգային բարեգործական հիմնադրամի հայ երիտասարդ մենակասարների համերգը, որը նվիրված էր Ֆրանսիայում Հայաստանի բարեգործական նախաձեռնությանը: Անդամներն էին Վ. Սոխիվակովի, Ֆ. Գեյնը ու ԵԽ գլխավոր ֆարսուղար Թերի Դելիսը: Համերգին ներկա էին ԵԽ գլխավոր ֆարսուղար Թերի Դելիսը: Համերգին ներկա էին ԵԽ գլխավոր ֆարսուղար Թերի Դելիսը, Հայաստանի համայնքային կառավարման կոմիտեի նախագահ Կոլմար քաղաքի քաղաքապետ Կլոդ Կոլմարը, ԵԽ-ում հավասարաձայնված դեսպաններ,

հայ համայնքի ներկայացուցիչներ ու ԵԽ-ում: Նախորդ օրը՝ հուլիսի 11-ին կայանակերտվել էր նվազախմբի հանդիպումը ԵԽ գլխավոր ֆարսուղարի սեղանակալ Մ. Բուրիլիոյի հետ, որն էլ ղեկավարել է ԵԽ Երջանակներում իրականացվող երեսնամյա իրավունքների ղեկավարությանը ուղղված եվրոպական արժանի մասին եւ ԵԽ-ում հավակնություն հայտնել դեսպան Ջ. Տեր-Ստեփանյանին երիտասարդ երաժիշտների այցը եւ հրատարակել համերգը կայանակերտելու համար: Իսկ հուլիսի 12-ին Կոլմար քաղաքում ընթացող Վ. Սոխիվակովի միջազգային երաժշտական փառատոնի Երջանակներում, Սոխիվակովի ներկայությամբ կայացավ հայ մենակասարների զայա համերգը: Ի. Մ.

Լոյս է տեսել Ռաֆայել Համբարձումեանի «Գարեգին Նժդեհի, ամբողջական կենսագրություն» (Երևան, 2007 թ. 520 էջ) աշխատանքը, որը Գարեգին Նժդեհի ցայտօր հրատարակչության կողմից ամենամարտնչական կենսագրական է: Հայաստանի անկախության վերականգնումով նոր էջ բացուցեց հայոց ժամանակակից համայնքը: Խորհրդային ամբողջատարական համակարգի օրմ արգել էր դրան բազմաթիվ թեմաների ու յայտարարությունների արձագանքը: Գարեգին Նժդեհի գլխավորությամբ զանգեզուրցիների անհատական յարգանքները ձևակերպողական նշանակություն ունեցան Հայաստանի համար՝ խափանելով երկրամասը հայաթափելու եւ այն Ադրբեյջանի բռնակցելու ձգտումը, որի իրականացման դեմում Հայաստանը կը կրճատեր հարեան Պարսկաստանից եւ կը թափափուր աննդամս ու վճարատու սահմաններով՝ Երջանակներով մի կողմից թուրական երկու թեմանա-

յայտ եւ կարտուրում է մեր ժողովրդի յայտարարությունը նոր սերնդի համար, որ ներկայ ժամանակներում օտար ազդեցությունների սակ շփոթանա՝ փորձում է իր ուղին գտնել եւ իր ազգային ձգտումները իրականացնել, իր առջեւ ունենալով Նժդեհեան գաղափարախոսական փարոսը՝ սարունակունքները: Գարեգին Նժդեհի 1918-21թթ. գործունեության, մասնատրաղի Զանգեզուրեան հերոսամարտի մասին ԵԽ-ում գրել, սակայն ԵԽ-ում է գրուած նրա յայտարարման եւ յետադարձման Երջանակներում մասին՝ վերոնշյալ յայտարարումով: Անա թէ ինչու առաւել արժեքատու է նրա գործունեության այդ Երջանակներում նախադրումը:

Գիտնական թագմարտի փաստաթղթերի ու տղազիր աղբիւրների վկայակցումներով Ռ. Համբարձումեանը հանգամանօրէն լուսաբանում է Ռ. Նժդեհի հայանդամ գործունեությունը նախ գերմանական իշխանութիւնների հետ, երբ այդ երկիրը յարթում էր բոլոր ճակատներում եւ աղա, աղէն որդի բանարկեալ խորհրդային իշխանութիւնների հետ: Վերջին իրողութիւնը եզակի ու անմեղաբար է յայտարարում այն ժամանակները, որ առանց որեւէ գաղափարական զիջման, ճանձնել ճարտայ խոսեանդումներին դիմակայելով հանդերձ, Նժդեհը, օգտուելով Թուրքիա ներխուժելու խորհրդային Միութեան մտադրութիւնից, բանից կարողանում է ԽՍՀՄ իշխանութիւնների հետ գործակցութեան հող նախադրարտեւել Արեւմտեան Հայաստանը խորհրդային Միութեանը միացնելու խնդիր շուրջ: Հեղինակը Գարեգին Նժդեհին ներկայացնում է որդի թագմահան մի անհասկանալի մասնակցութեամբ մի փոփոխական վերաբերմունքով: Զանգեզուրի նշանակութիւնը մեծ էր նաեւ այն առումով, որ 1921թ. փետրուարեան աղաւանդութիւնից յետոյ մեծ թուով յետադարձման, կուսակցական, հասարակական գործիչներ ու թագմաթիւ հայ մատուակներ կոմունիստների հայաճանից ու նախնիից փրկեց, Պարսկաստան անցկացրեց ազատ Լեռնահայաստանը: Ռ. Համբարձումեանի աշխատանքները հնարատրութիւն էր յայտարարում թագմակողմանիօրէն ճանաչելու մեծ զօրակար գործի իսկական տուրքները, յայտարարում սարունակունքներն մանրամասնելով: Առաջին անգամ նշում է, որ Ռ. Նժդեհի մշակած գաղափարախոսութիւնը, մասնատրաղի ցեղակրոնութիւնը ու յայտարարում սարունակունքները Հայկ Նահապետի հիմնած եւ հայոց Ոսկեդարում մշակուած ազգային գաղափարախոսութեան իմաստաբանական վարդապետութեան՝ Մամիկոնեան ուխտի («Ուխտ Մամիկոնեաց») վերականգնումը, զարգացումն ու աղիացումն է, որի հիմնում ընկած է հայոց Իրխոնեական հասարակական հայտարարութիւնը: Գարեգին Նժդեհը, իր գաղափարախոսութեան հիմնում ունենալով հայոց Իրխոնեականը, ինչպէս նաեւ էր հեղինակը, Իրխոնեականը ու հայրենասիրութիւնը իրար հետ Երջանակներով ու Երջանակներով ստեղծել է գաղափարական հզօր մի յայտարարում: Նժդեհի այս ծրագիրը

Գարեգին Նժդեհի գիտական անդրաւանդակ ամբողջական կենսագրութիւնը

էին զանգեղ յարողներում ու անմասնակց էին ուսումնասիրողներին եւ անհնար էր դրանց հրատարակումը: Ամբողջատարական համակարգի վերացումը ժամանակակից հայոց ազգային կրթական յարաբերութեանը արձագանք էր հնարատրութիւն տուց յայտարարում հայոց ազգային կրթական յարաբերութեանը արձագանք էր հնարատրութեանը մեջ են դրում Գարեգին Նժդեհի կենսագրութեանը վերաբերող թագմաթիւ փաստաթղթերի ու այլ տուեալներ:

Գիտնական թագմարտի փաստաթղթերի ու տղազիր աղբիւրների վկայակցումներով Ռ. Համբարձումեանը հանգամանօրէն լուսաբանում է Ռ. Նժդեհի հայանդամ գործունեությունը նախ գերմանական իշխանութիւնների հետ, երբ այդ երկիրը յարթում էր բոլոր ճակատներում եւ աղա, աղէն որդի բանարկեալ խորհրդային իշխանութիւնների հետ: Վերջին իրողութիւնը եզակի ու անմեղաբար է յայտարարում այն ժամանակները, որ առանց որեւէ գաղափարական զիջման, ճանձնել ճարտայ խոսեանդումներին դիմակայելով հանդերձ, Նժդեհը, օգտուելով Թուրքիա ներխուժելու խորհրդային Միութեան մտադրութիւնից, բանից կարողանում է ԽՍՀՄ իշխանութիւնների հետ գործակցութեան հող նախադրարտեւել Արեւմտեան Հայաստանը խորհրդային Միութեանը միացնելու խնդիր շուրջ: Հեղինակը Գարեգին Նժդեհին ներկայացնում է որդի թագմահան մի անհասկանալի մասնակցութեամբ մի փոփոխական վերաբերմունքով: Զանգեզուրի նշանակութիւնը մեծ էր նաեւ այն առումով, որ 1921թ. փետրուարեան աղաւանդութիւնից յետոյ մեծ թուով յետադարձման, կուսակցական, հասարակական գործիչներ ու թագմաթիւ հայ մատուակներ կոմունիստների հայաճանից ու նախնիից փրկեց, Պարսկաստան անցկացրեց ազատ Լեռնահայաստանը: Ռ. Համբարձումեանի աշխատանքները հնարատրութիւն էր յայտարարում թագմակողմանիօրէն ճանաչելու մեծ զօրակար գործի իսկական տուրքները, յայտարարում սարունակունքներն մանրամասնելով: Առաջին անգամ նշում է, որ Ռ. Նժդեհի մշակած գաղափարախոսութիւնը, մասնատրաղի ցեղակրոնութիւնը ու յայտարարում սարունակունքները Հայկ Նահապետի հիմնած եւ հայոց Ոսկեդարում մշակուած ազգային գաղափարախոսութեան իմաստաբանական վարդապետութեան՝ Մամիկոնեան ուխտի («Ուխտ Մամիկոնեաց») վերականգնումը, զարգացումն ու աղիացումն է, որի հիմնում ընկած է հայոց Իրխոնեական հասարակական հայտարարութիւնը: Գարեգին Նժդեհը, իր գաղափարախոսութեան հիմնում ունենալով հայոց Իրխոնեականը, ինչպէս նաեւ էր հեղինակը, Իրխոնեականը ու հայրենասիրութիւնը իրար հետ Երջանակներով ու Երջանակներով ստեղծել է գաղափարական հզօր մի յայտարարում: Նժդեհի այս ծրագիրը

Սեր ժողովրդի մեծագոյն զաւակներից մէկի մասին Ռ. Համբարձումեանի տոյն վարդապետութիւնը այդպէս յայտարարում էր: Մի կողմից մի աշխատանք էր, որտեղ առաջին անգամ գիտական Երջանակներում մեջ են դրում Գարեգին Նժդեհի կենսագրութեանը վերաբերող թագմաթիւ փաստաթղթերի ու այլ տուեալներ:

Կան յետադարձմանը, մի կողմից Կրասանով՝ հայութեան նկատմամբ ունեցած իր անկայուն ու փոփոխական վերաբերմունքով: Զանգեզուրի նշանակութիւնը մեծ էր նաեւ այն առումով, որ 1921թ. փետրուարեան աղաւանդութիւնից յետոյ մեծ թուով յետադարձման, կուսակցական, հասարակական գործիչներ ու թագմաթիւ հայ մատուակներ կոմունիստների հայաճանից ու նախնիից փրկեց, Պարսկաստան անցկացրեց ազատ Լեռնահայաստանը: Ռ. Համբարձումեանի աշխատանքները հնարատրութիւն էր յայտարարում թագմակողմանիօրէն ճանաչելու մեծ զօրակար գործի իսկական տուրքները, յայտարարում սարունակունքներն մանրամասնելով: Առաջին անգամ նշում է, որ Ռ. Նժդեհի մշակած գաղափարախոսութիւնը, մասնատրաղի ցեղակրոնութիւնը ու յայտարարում սարունակունքները Հայկ Նահապետի հիմնած եւ հայոց Ոսկեդարում մշակուած ազգային գաղափարախոսութեան իմաստաբանական վարդապետութեան՝ Մամիկոնեան ուխտի («Ուխտ Մամիկոնեաց») վերականգնումը, զարգացումն ու աղիացումն է, որի հիմնում ընկած է հայոց Իրխոնեական հասարակական հայտարարութիւնը: Գարեգին Նժդեհը, իր գաղափարախոսութեան հիմնում ունենալով հայոց Իրխոնեականը, ինչպէս նաեւ էր հեղինակը, Իրխոնեականը ու հայրենասիրութիւնը իրար հետ Երջանակներով ու Երջանակներով ստեղծել է գաղափարական հզօր մի յայտարարում: Նժդեհի այս ծրագիրը

Ռ. Համբարձումեանը յայտարարում էր: Մի կողմից մի աշխատանք էր, որտեղ առաջին անգամ գիտական Երջանակներում մեջ են դրում Գարեգին Նժդեհի կենսագրութեանը վերաբերող թագմաթիւ փաստաթղթերի ու այլ տուեալներ:

Հեղինակը մեջբերելով Գարեգին Նժդեհի մասին եղած թագմաթղթերից ու իմաստաբանութիւնից առանձին տուեալներ, յայտարարում խորհրդային բանում նրա գրած թագմաթիւ նամակների, գրութիւնների, յօդուածների եւ հարցախոսութիւնների արձանագրութիւնները, վեր է հանում նրա հայրենասիրական (Նժդեհի բան է) գործունեությունը (1918-1955թ. ընթացում): 3ասկարտար արժեքատու է Դարախիտայի ճակատամարտում Գարեգին Նժդեհի ունեցած վճարական դերակատարութեան հիմնատրումը եւ դրա հետ կապուած՝ ճակատամարտի առանցքային նշանակութեան թագմաթիւները, որը հայոց ժամանակակից հայոց ազգային կրթական յարաբերութեանը արձագանք էր հնարատրութեանը մեջ են դրում Գարեգին Նժդեհի կենսագրութեանը վերաբերող թագմաթիւ փաստաթղթերի ու այլ տուեալներ:

Ռ. Համբարձումեանը յայտարարում էր: Մի կողմից մի աշխատանք էր, որտեղ առաջին անգամ գիտական Երջանակներում մեջ են դրում Գարեգին Նժդեհի կենսագրութեանը վերաբերող թագմաթիւ փաստաթղթերի ու այլ տուեալներ:

Ռ. Համբարձումեանը յայտարարում էր: Մի կողմից մի աշխատանք էր, որտեղ առաջին անգամ գիտական Երջանակներում մեջ են դրում Գարեգին Նժդեհի կենսագրութեանը վերաբերող թագմաթիւ փաստաթղթերի ու այլ տուեալներ:

Ռ. Համբարձումեանը յայտարարում էր: Մի կողմից մի աշխատանք էր, որտեղ առաջին անգամ գիտական Երջանակներում մեջ են դրում Գարեգին Նժդեհի կենսագրութեանը վերաբերող թագմաթիւ փաստաթղթերի ու այլ տուեալներ:

Ռ. Համբարձումեանը յայտարարում էր: Մի կողմից մի աշխատանք էր, որտեղ առաջին անգամ գիտական Երջանակներում մեջ են դրում Գարեգին Նժդեհի կենսագրութեանը վերաբերող թագմաթիւ փաստաթղթերի ու այլ տուեալներ:

Ռ. Համբարձումեանը յայտարարում էր: Մի կողմից մի աշխատանք էր, որտեղ առաջին անգամ գիտական Երջանակներում մեջ են դրում Գարեգին Նժդեհի կենսագրութեանը վերաբերող թագմաթիւ փաստաթղթերի ու այլ տուեալներ:

Ռ. Համբարձումեանը յայտարարում էր: Մի կողմից մի աշխատանք էր, որտեղ առաջին անգամ գիտական Երջանակներում մեջ են դրում Գարեգին Նժդեհի կենսագրութեանը վերաբերող թագմաթիւ փաստաթղթերի ու այլ տուեալներ:

Ռ. Համբարձումեանը յայտարարում էր: Մի կողմից մի աշխատանք էր, որտեղ առաջին անգամ գիտական Երջանակներում մեջ են դրում Գարեգին Նժդեհի կենսագրութեանը վերաբերող թագմաթիւ փաստաթղթերի ու այլ տուեալներ:

Ռ. Համբարձումեանը յայտարարում էր: Մի կողմից մի աշխատանք էր, որտեղ առաջին անգամ գիտական Երջանակներում մեջ են դրում Գարեգին Նժդեհի կենսագրութեանը վերաբերող թագմաթիւ փաստաթղթերի ու այլ տուեալներ:

Ռ. Համբարձումեանը յայտարարում էր: Մի կողմից մի աշխատանք էր, որտեղ առաջին անգամ գիտական Երջանակներում մեջ են դրում Գարեգին Նժդեհի կենսագրութեանը վերաբերող թագմաթիւ փաստաթղթերի ու այլ տուեալներ:

Ռ. Համբարձումեանը յայտարարում էր: Մի կողմից մի աշխատանք էր, որտեղ առաջին անգամ գիտական Երջանակներում մեջ են դրում Գարեգին Նժդեհի կենսագրութեանը վերաբերող թագմաթիւ փաստաթղթերի ու այլ տուեալներ:

Ռ. Համբարձումեանը յայտարարում էր: Մի կողմից մի աշխատանք էր, որտեղ առաջին անգամ գիտական Երջանակներում մեջ են դրում Գարեգին Նժդեհի կենսագրութեանը վերաբերող թագմաթիւ փաստաթղթերի ու այլ տուեալներ:

Ռ. Համբարձումեանը յայտարարում էր: Մի կողմից մի աշխատանք էր, որտեղ առաջին անգամ գիտական Երջանակներում մեջ են դրում Գարեգին Նժդեհի կենսագրութեանը վերաբերող թագմաթիւ փաստաթղթերի ու այլ տուեալներ:

Ռ. Համբարձումեանը յայտարարում էր: Մի կողմից մի աշխատանք էր, որտեղ առաջին անգամ գիտական Երջանակներում մեջ են դրում Գարեգին Նժդեհի կենսագրութեանը վերաբերող թագմաթիւ փաստաթղթերի ու այլ տուեալներ:

Ռ. Համբարձումեանը յայտարարում էր: Մի կողմից մի աշխատանք էր, որտեղ առաջին անգամ գիտական Երջանակներում մեջ են դրում Գարեգին Նժդեհի կենսագրութեանը վերաբերող թագմաթիւ փաստաթղթերի ու այլ տուեալներ:

2007 թ. UCAF-ի Վաշինգտոնի արվեստի մանկական միջազգային հիմնադրամը հունիսի վերջին Վաշինգտոնում կայանակերտեց արվեստների 3-րդ օլիմպիադան, որի Երջանակներում անցկացվեց նաեւ «Իմ սիրած մարզաձեւը» խորագրով կերպարվեստի միջազգային մանկական փառատոնը: Մինչ փառատոնը, աշխարհի ավելի քան 100 երկրներում, այդ թվում նաեւ Հայաստանում 33 մշակութային նախարարության եւ «Նարեկացի արվեստի միության» ջանքերով անցկացվել էին հանրապետական մրցույթներ: 33-ում մրցույթին մասնակցած 200-ից ավելի աշխատանքներից փակ զանգեղի փլեարկությամբ հանձնաժողովը հաղթող է ճանաչել Վանաձորի արվեստի դպրոցի սան Անժելա Գրիգորյանի աշխատանքը, որը եւ ուղարկվեց Վաշինգտոն՝ մասնակցելու եզրափակիչ փուլին:

Ինչպէս Անժելան, այնպէս էլ 50 հաղթող երկրների ղեկավարները արվեստագետները, անցնելով եզրափակիչ փուլ, հրավիրվեցին Վաշինգտոն, մասնակցելու հաղթողների մրցանակաբաշխության եւ փակման հանդիսավոր արարողությանը: Վանաձորի ղեկավար Արարիկյանի Անժելա Գրիգորյանը «Խաղաղ աղազ» իմաստաբան աշխատանքի համար արժանացավ հասուկ վկայագրի: Նշենք նաեւ, որ օլիմպիադայի Երջանակներում անց են կացվել նաեւ գիտաժողովներ, թագմաթիւ թեմաներով, որտեղ հիմնական գաղափարն էր խաղաղությունը կերպարվեստով: Ի. Մ.

«Տույսի ճանապարհ»

«Տույսի ճանապարհ» այսպէս է կոչվում «ԼՂԳ անհայ կորած ազատամարտիկների հարազատների միության» վերջերս հիմնադրած ղեկավարութեանը: Գլխավոր խմբագիրն է արցախցի ճանաչված բանաստեղծ, Գրողների միության անդամ Ռոբերտ Եսայանը: «ԼՂԳ անհայ կորած ազատամարտիկների հարազատների միությունը» այն հասարակական կազմակերպություններից է, որն իր Երջանակներով ու ղեկավարի գործունեությամբ կոչված է բարոյապետ սասարելու անհայ կորած, կոչված զոհների ընտանիքներին եւ զսնել ու հարազատ սահմանակցներին: Ուժեղացնելով նրանց: Ուժեղացնելով, որ միությունը, թերթից բացի, ունի նաեւ իր օրհներգը, որի երաժշտության հեղինակն է ԼՂԳ ղեկավար օրհներգի հեղինակ Արմեն Նախիջյանը: Իսկ խոսքերը ղեկավարում են վերոնշյալ միության ստեղծած նախաձեռնող, կազմա-

կերպիչ, նախագահ-ճեմարտ Վերա Գրիգորյանին: Անուշու, այս նոր ղեկավարական ծնունդը նշանակալի էրեւոյթ է Արցախի մշակութային կյանքում: Եվ ինչպէս արդարացիորեն նշում է Արցախի ժողովրդագրագիտական միության նախագահ Կիմ Գաբրիելյանը՝ «սուկ մշակութային էրեւոյթից մի փչ ավելին է, քան լրացնում էր ղեկավարական առաջնությունից բացի, այս թերթը փարոսի դեր տիտի կատարում անհայ կորած ազատամարտիկների համար»: Հրատարակագրական ակնառու ծիրով օժտված բանաստեղծ Ռոբերտ Եսայանի խմբագրած թերթը թագմակողմանիօրէն ներկայացնում է վերոնշյալ միության խմբագրութեանը, գործունեության ծիրը, հեռանկարները: Եվ, իրապէս, հուլիսի ճանապարհ էր բացում հերոս ազատամարտիկների վերադարձի համար: Սեփական թղթակից

Տայ ժամանակակից արվեստը Փարիզում

Հունիսի 26-ին Հայաստանի դեսպան Եղվարդ Նալբանդյանը Ֆրանսիայի Սենտի փոխնախագահներ ժամ-Կոլո Գոդենի եւ Գի Ֆիլեթի հետ Փարիզի Լյուսեմբուրգյան թատրոնի Օրանժերայում բացեցին հայ ժամանակակից արվեստի նվիրված ցուցահանդեսը: Լյուսեմբուրգյան այգու վրա բացվող Օրանժերայի ընդարձակ սարահանում ներկայացված են գեղանկարչական մոտ 100 գործեր եւ հանդակներ, որոնք համախմբում են Հայաստանում եւ Հայաստանից դուրս աշխող հայ ժամանակակից 23 նկարիչների: Ցուցահանդեսը ղեկավարում է Երեւանի ժամանակակից արվեստի թանգարանի, որի սօստեն Չեմրիկ Իզիբայանի ղեկավարությամբ այն Հայաստանի արվեստագետներին այս սարվա փերսոնալ մասնակցութեամբ յայտարարում էր: Նաեւ հայոց նորագոյն ղեկավարում ուսումնասիրութեան աստարտգում: Հայաստանից դուրս աշխող հայ ժամանակակից 23 նկարիչների: Ցուցահանդեսը ղեկավարում է Երեւանի ժամանակակից արվեստի թանգարանի, որի սօստեն Չեմրիկ Իզիբայանի ղեկավարությամբ այն Հայաստանի արվեստագետներին այս սարվա փերսոնալ մասնակցութեամբ յայտարարում էր: Նաեւ հայոց նորագոյն ղեկավարում ուսումնասիրութեան աստարտգում: Հայաստանից դուրս աշխող հայ ժամանակակից 23 նկարիչների: Ցուցահանդեսը ղեկավարում է Երեւանի ժամանակակից արվեստի թանգարանի, որի սօստեն Չեմրիկ Իզիբայանի ղեկավարությամբ այն Հայաստանի արվեստագետներին այս սարվա փերսոնալ մասնակցութեամբ յայտարարում էր: Նաեւ հայոց նորագոյն ղեկավարում ուսումնասիրութեան աստարտգում: Հայաստանից դուրս աշխող հայ ժամանակակից 23 նկարիչների: Ցուցահանդեսը ղեկավարում է Երեւանի ժամանակակից արվեստի թանգարանի, որի սօստեն Չեմրիկ Իզիբայանի ղեկավարությամբ այն Հայաստանի արվեստագետներին այս սարվա փերսոնալ մասնակցութեամբ յայտար

«Փյունիկը» սկսում է մրցավեճը

Կհաղթահարվի՞ր արդյո՞ք իռլանդական արգելապատճենը

Զեմոյիճանի լիգայի որակավորման առաջին փուլում այսօր Իռլանդիայի Լոնդոնցի Բալաֆի «Բենդիկը» մարզադաշտում «Փյունիկը» կմրցի այդ երկրի փոխչեմպիոն «Ղերի Սիթիի» հետ: Հանդիպումը կսկսվի Երեանի ժամանակով 23.45-ին: Նախատեսվում է խաղի ուղիղ հեռարձակում հանրային հեռուստատեսությամբ: Հանդիպումը կտրամադրվի Կիոտոյի մրցավարական բրիգադը Սեյիոս Տրիֆոնոսի գլխավորությամբ:

Հայաստանի չեմպիոն «Փյունիկը» 8-րդ անգամ է մասնակցելու Եվրոպական խաղարկությանը:

լիգայի որակավորման առաջին փուլի արգելքը:

Անկախացումից հետո հայաստանյան թիմերին առաջին անգամ հարկ կլինի մրցել իռլանդական ակումբի հետ: Իսկ ահա խորհրդային տարիներին Երեանի «Արարացը» 1974 թ. Զեմոյիճանի գավաթի խաղարկության 1/8 եզրափակիչում երկու խաղերում էլ հաղթել է Իռլանդիայի Կորկ Բալաֆի «Սեյթիկին» (2-1, 5-0):

«Ղերի Սիթի»-ն հիմնադրվել է 1928 թ.: Սկզբնական օրոք նրան թիմը մերկայացնում էր Հյուսիսային Իռլանդիան եւ հանդես էր գալիս

ղոսները: Ընդհանուր առմամբ, «Ղերի Սիթի»-ն 3 անգամ դարձել է երկրի չեմպիոն: Եվրոպական խաղարկությունում իռլանդացիներն անցկացրել են 25 խաղ, որից 5-ում հաղթել են, 4-ն ավարտել ոչ-ոքի, 16-ում Պարսվել են: Խփած եւ բաց թողած գնդակների արժեքները կազմում են 21-51: Զեմոյիճանի լիգայի մրցաշրջանում թիմի ցուցանիշներն այսօրվին են. 7 խաղ, +1=0-6, 9-24:

Իռլանդիայի առաջնությունը մերկայում ընթացի մեջ է: «Ղերի Սիթի»-ն առայժմ այնքան էլ հաջող չի խաղում: 17 տուրից հետո «Ղերի Սիթի»-ն 12 թիմերի մրցավեճում 21 միավորով (+5=6-6, 16-16) ընթացում է 7-րդ տեղում: Ուսի Պարսահական չէ, որ բոլորովին վերջերս փոխվել է թիմի գլխավոր մարզիչը: «Ղերի Սիթի»-ն ղեկը ստանձնել է 42-ամյա Ջոն Ռոբերտսոնը: Նա վերջին չորս տարում թիմի արդեն 6-րդ մարզիչն է: Ռոբերտսոնի նորամուտը գլխավոր մարզչի դերումն առաջինը է: Նա գլխավորությամբ թիմը 4-1 հաշվով հաղթեց «Սիդո Ռովերսին», որն ընթացում է 6-րդ տեղում: Մինչև «Փյունիկի» հետ խաղը «Ղերի Սիթի»-ն եւ մեկ հանդիպում մեկ է անցկացրել «Բենի» հետ, սակայն հորդառաս անձեռնի Պարսահական հնարավոր չեղավ խաղադաշտում խաղալ:

Նոր մարզիչն արդեն հասցրել է որոակի փոփոխություններ կատարել թիմում: Հրավիրվել են հարձակվող Սամուել Մոուսոն եւ դարձապատահի Դեյվ Մակլոյնը: Միաժամանակ Ռոբերտսոնը հրաժարվել է Կառլ Բեռնինգհեմի եւ Դեյվ Ռոբերտսի ծառայություններից: Նորվեգական «Ֆրոնտիստա»-ն էլ թիմ է վերադարձել կիսապաշտպան Կիրան Մարտինը:

Ֆ.ՈՍՈՒՈՒՈ

Թիմը 7-րդ անգամ կմեկնարկի Զեմոյիճանի լիգայի մրցաշրջանում: Փյունիկցիների նորամուտը կայացել է 1996 թ. հուլիսի 17-ին: Այդ օրը Երեանում Ուեյնս-Ի գավաթի մրցաշրջանում (գործող մրցակարգի համաձայն, ցածր վարկանիշ ունեցող երկրների չեմպիոնները մասնակցում էին Ուեյնս-Ի գավաթի խաղարկությանը) «Փյունիկը» հաղթեց ֆիննական ՀԻԿ-ին (3-1): Փյունիկցիներից 2 զուխից Արսեն Ավեսիայանը, մեկ անգամ էլ աչի ընկավ Հաննես Միսթարյանը: Սակայն Պարսահական խաղում «Փյունիկը» լրացուցիչ ժամանակում մրցակցին զիջեց 2-5 հաշվով եւ դուրս մնաց հետագա Պարսահանից: 2002-04 թթ. ՀՀ չեմպիոնի հաջողվել է հաղթահարել Զեմոյիճանի

այդ երկրի առաջնությունում: հաղթել անցկացնում է 8500 հանդիսականի համար նախատեսված «Բենդիկը» մարզադաշտում: «Ղերի Սիթի» 1965 թ. նվաճել է Հյուսիսային Իռլանդիայի չեմպիոնի տիտղոսը, երեք անգամ էլ դարձել է երկրի գավաթակիր (1949, 1954, 1964 թթ.): Հետաքրքրական է, որ բոլոր դեմոներում էլ եզրափակիչում թիմի մրցակիցը «Գլենորանն» է եղել: Ընդ որում՝ 1954 թ. հաղթողին որոշելու համար հարկ է եղել եզրափակիչ 3 խաղ անցկացնել (2-2, 0-0, 1-0): 1985 թ. «Ղերի Սիթի»-ն հանդես է գալիս Իռլանդիայի առաջնությունում: Առաջին հաջողությամբ թիմը հասավ 1989 թ. նվաճելով երկրի չեմպիոնի, գավաթակիր եւ լիգայի գավաթակիր տիտղոսները:

12-ամյա ընդմիջումից հետո հայկական բասկետբոլը կրկին միջազգային մրցաշարեր է դուրս գալիս: Հայաստանի մինչև 16 եւ 18 տարեկան Պարսահանների եւ մինչև 16 տարեկան աղջիկների հավաքականները կմասնակցեն Եվրոպայի առաջնության «B» խմբի մրցաշարին: Դեռեւս մեկ ամիս առաջ մեր բասկետբոլիստների մասնակցությունը հարցականի տակ էր: Սակայն ինչպես տեղեկացրեց բասկետբոլի Հայաստանի ֆեդերացիայի նախագահ Գրիգոր Ռոստոմյանը, հաջողվել է լուծել ֆինանսավորման հարցերը: Երեան-Հոռոմ չվերթի տոմսերի արժեքը վճարվել է Պարսահանից, իսկ մնացածը ողջ ծախսը՝ 80 հազար եվրո հոգացել է մարզաձեռնի միջազգային ֆեդերացիան:

Բնականաբար, մեր բասկետբոլիստների ակնկալիքները նվազագույնն են՝ Պարսահանի տեղը Եվրոպայի առաջնության «B» խմբում: Մինչև 16 տարեկանների Հայաստանի Պարսահանների հավաքականը հանդես կգա Իռլանդիայի Սկոթլենդի Բալաֆի կայանայի Եվրոպայի առաջնությունում, որին կմասնակցեն 21 թիմեր: Մեր ընտրանի ընդգրկված է «B» ենթախմբում, որտեղ մրցաշարը կսկսվի հուլիսի 20-ին Բոսնիայի հավաքականի հետ հանդիպումով: Հաջորդ օրը մեր թիմի մրցակիցը կլինի Իռլանդիայի հավաքականը: Հուլիսի 22-ին մեր թիմը կմրցի Կալեդոնիայի հետ, իսկ երկու օր անց կհանդիպեն Անգլիայի ընտրանին: Անախորժություններից խոսափելու համար մեր թիմին անհրաժեշտ է զերծ մնալ վերջին տեղը զբաղեցնելուց, քանի որ ենթախմբում առաջնակից եզրափակած չորս հավաքականներից երկուսը ստիպված կլինեն հրաժեշտ անել «B» խմբին: Վաղը մեր մարզական Պարսահանությունը կմեկնի Մակեդոնիա Երեան-Սամբուկ-Սկոթլենդ չվերթով:

Ավելի ուշ՝ հուլիսի 27-ին մրցակցի մեջ կմեկնարկվեն մինչև 16 տարեկան բասկետբոլիստները, որոնք կմրցեն Իսպանիայի Կեթի Բալա-

Հայկական բասկետբոլը եվրոպական աստարեզ է դուրս գալիս

Ֆ.ՈՍՈՒՈՒՈ

12-ամյա ընդմիջումից հետո հայկական բասկետբոլը կրկին միջազգային մրցաշարեր է դուրս գալիս: Հայաստանի մինչև 16 եւ 18 տարեկան Պարսահանների եւ մինչև 16 տարեկան աղջիկների հավաքականները կմասնակցեն Եվրոպայի առաջնության «B» խմբի մրցաշարին: Դեռեւս մեկ ամիս առաջ մեր բասկետբոլիստների մասնակցությունը հարցականի տակ էր: Սակայն ինչպես տեղեկացրեց բասկետբոլի Հայաստանի ֆեդերացիայի նախագահ Գրիգոր Ռոստոմյանը, հաջողվել է լուծել ֆինանսավորման հարցերը: Երեան-Հոռոմ չվերթի տոմսերի արժեքը վճարվել է Պարսահանից, իսկ մնացածը ողջ ծախսը՝ 80 հազար եվրո հոգացել է մարզաձեռնի միջազգային ֆեդերացիան:

Մեր թիմն ընդգրկված է «D» ենթախմբում, որտեղ մրցակիցները կլինեն Ռումինիայի, Իսրայելի եւ Գերմանիայի հավաքականները: Աղջիկների հավաքականը կազմավորվել է Արարատի բասկետբոլի թիմի բազայի վրա:

Օգոստոսի 3-12-ը Բուլղարիայի մայրաքաղաք Սոֆիայում կանցկացվի մինչև 18 տարեկան Պարսահանների Եվրոպայի «B» խմբի մրցաշարը: «B» ենթախմբում ընդգրկված մեր հավաքականը կմրցի Հոլանդիայի, Ֆինլանդիայի, Լեհաստանի եւ Ըվեդիայի բասկետբոլիստների հետ: Լեհոն, որ սարիային այս խմբի հավաքականում կխաղան մինչև 16 տարեկանների հավաքականի անդամներ Արման Հակոբյանը եւ Արմեն Դիմերովը: Արթուրյան Արման Հակոբյանը մեր ամենաբարձրահասակ բասկետբոլիստն է, որի հասակը 1 մետր 98 սմ է:

Ինչ խոսք, մեր բասկետբոլիստները մրցակցային փորձի զգալի թվաքանակ ունեն: Որոշ չափով այս առումով բարձր է վիճակը մինչև 18 տարեկանների հավաքականի անդամներին մոտ, որոնք մասնակցել են միջազգային մրցումների, հավաքել են անցկացրել: Եվրոպայի առաջնությանը մեր բասկետբոլիստները նախադասարանվում են Արարատի թիվ 1 մարզադպրոցում՝ օրական 2 անգամ մարզումներ անցկացնելով:

Հայաստանյան անդրադարձվ նաեւ առաջիկա ծագերին: Նախատեսվում է հայտ ներկայացնել հաջորդ տարի Եվրոպայի սարիային որեւէ խմբի առաջնությունը Երեանում անցկացնելու համար: Սեպտեմբերին կստեղծվի կազմակերպիչ, որը կզբաղվի այդ հարցով: Նախատեսվում է Երեանի թաղապետարանի հետ համատեղ մայրաքաղաքի մոտ 20 բակերում եղած խաղահրապարակներում բասկետբոլի զամբյուղներ տեղադրել, ինչը կնպաստի մարզաձեռնի մասսայականացմանը: Առաջնակիցները կֆինանսավորվի ֆեդերացիան հովանավորների աջակցությամբ:

Նախկին վարչապետը «Մանչեսթր սիթի» սեփականատեր

Թայլանդի նախկին վարչապետ Տակսին Չինավաթը 162 մլն դոլարով գնել է անգլիական «Մանչեսթր սիթի»-ն: Վերջինիս ղեկավարության հետ համաձայն ստանձնած հայտարարությունում Չինավաթը նշել է, որ թիմը բրիտանական եւ եվրոպական ֆուտբոլի բարձունքները վերադարձնելու հարցում վճռական է սրամարդկան:

Մեծ Բրիտանիայում Չինավաթի ներդրումային գործերը վարող «Յու Էյն Սոլոս» Ինվեստմենթս» ընկերությունն ակումբի մեկ բաժնետեր է:

սի համար 80 գնես է վճարել՝ ընդհանուր առմամբ ծախսելով 43 մլն դոլար: 119 մլն դոլար էլ վճարվել է ակումբի Պարսահան մարզում համար: Տակսին Չինավաթը Պարսահանի եր արվել անցյալ տարվա սեպտեմբերին Պարսահանի հեղափոխման արդյունքում: Այդ ժամանակ նա գնվում էր Նյու Յորքում, որտեղ մասնակցում էր ՄԱԿ-ի գլխավոր նստաշրջանին: Այդ ժամանակվանից նա բնակվում է Երեանում՝ հիմնականում Լոնդոնում, որտեղ հարազատներն են, եւ զբաղվում է բիզնեսով:

Ակումբի նոր սեփականատերն առաջին հերթին մտադրված էր գլխավոր մարզչի հարցով: Նա արդեն բանակցել է Անգլիայի հավաքականի նախկին գլխավոր մարզիչ, Կլեյ մասնագետ Սկոթ Գորան Երիկսոնի հետ՝ առաջարկելով տարեկան 6 մլն ֆունտ ստեռլինգ աշխատավարձ: Դա ավելի բարձր է, քան ժողովրդային Երեանի աշխատավարձն է: Երիկսոնը համաձայնել է ստանձնել «Մանչեսթր սիթի»-ն ղեկը՝ դառնալով Եվրոպայում ամենաբարձր վարձատրվող մարզիչը:

Գյումրեցի մարզիկը 8-րդ տեղում

Հունգարիայի Դեբրեցեն Բալաֆի ակումբի անցկացված մինչև 23 տարեկանների թեթև աշխարհային Եվրոպայի երիտասարդական առաջնությունում բավական հաջող հանդես եկավ Մելի Զանոյանը: Գյումրեցի ճիգականները 72 մ 80 սմ արյունով գրավեց 8-րդ տեղը:

Նիգալը վնասվածք տարածառեզ մարզիկին

Հոռոմում անցկացված թեթևաշխարհային մրցումներում ֆրանսիացի հեռացակոր Սալիմ Սիդիբե վիրավորվեց ճիգակից: Ֆինն ճիգականները Տեր Պիկամյակին իր վերջին փորձի ժամանակ սայթախեց, որի հետևանքով նա մեծաքանակությամբ արյունազեղվեց: Ֆինն ճիգականները Սալիմ Սիդիբեի աջ կողմին: Բարեբախտաբար, վնասվածքը լուրջ չէր:

Սա առաջին դեմքն էր, որ մարզիկներից որեւէ մեկը դառնում է ճիգականների «գոհ»: Այս տարվա հունվարին ճիգակից տուժել էր օլիմպիական չեմպիոն Ռոման Սերբեն: Հարավային Աֆրիկայում կայացած մրցումներում ճիգակը վնասել էր նա մեջքը եւ բժիկները ստիպված էին 11 կար դնել վերին:

Հայ բռնցքամարտիկներն արժանացան մեդալների

Այս օրերին հայ բռնցքամարտիկները մասնակցում էին միջազգային երկու մրցաշարի: Մերիայի Սոֆոր Բալաֆի կայացած բռնցքամարտի Եվրոպայի երիտասարդական առաջնությունում Հայաստանից դիմա դուրս եկած 6 մարզիկներից երկուսն արժանացան բրոնզե մեդալի: 51 կգ կշռային կարգում մրցակցակիր դարձավ Արթուր Գրիգորյանը, իսկ 57 կգ կշռային բռնցքամարտիկների մրցակցում 3-րդ տեղը զբաղեցրեց Ազատ Հովհաննիսյանը:

Եվս մեկ բրոնզե մեդալ էլ մեր բռնցքամարտիկները նվաճել են Միսսուլում անցկացված միջազգային մրցաշարում: Հաջողության հասավ 91 կգ կշռային Յուլյա Անանիկյանը: Մրցաշարին մասնակցում էին 24 երկրների ներկայացուցիչներ:

Երեանի «Մարտիկ-կլաս» ակումբի խաղահրապարակներում մեկնարկել է Պարսահանի թեթև միջազգային խոսք մրցաշար 19 երկրների թեթևաշխարհային մասնակցությամբ: 32 մասնակցներից 5-ը Հայաստանից են: Երեանում մնացած մրցաշար առաջին անգամ է անցկացվում: Մրցաշարի մրցակցային ընդհանուր հիմնադրամը 5 մլն դոլար է, որն իր միջոցներից հասկացրել է թեթևի Հայաստանի ֆեդերացիայի նախագահ Հարություն Փամբուկյանը:

Երեանը հյուրընկալել է թենիսիստներին

Երեանի «Մարտիկ-կլաս» ակումբի խաղահրապարակներում մեկնարկել է Պարսահանի թեթև միջազգային խոսք մրցաշար 19 երկրների թեթևաշխարհային մասնակցությամբ: 32 մասնակցներից 5-ը Հայաստանից են: Երեանում մնացած մրցաշար առաջին անգամ է անցկացվում: Մրցաշարի մրցակցային ընդհանուր հիմնադրամը 5 մլն դոլար է, որն իր միջոցներից հասկացրել է թեթևի Հայաստանի ֆեդերացիայի նախագահ Հարություն Փամբուկյանը:

Երեանի «Մարտիկ-կլաս» ակումբի խաղահրապարակներում մեկնարկել է Պարսահանի թեթև միջազգային խոսք մրցաշար 19 երկրների թեթևաշխարհային մասնակցությամբ: 32 մասնակցներից 5-ը Հայաստանից են: Երեանում մնացած մրցաշար առաջին անգամ է անցկացվում: Մրցաշարի մրցակցային ընդհանուր հիմնադրամը 5 մլն դոլար է, որն իր միջոցներից հասկացրել է թեթևի Հայաստանի ֆեդերացիայի նախագահ Հարություն Փամբուկյանը:

Սեանա լիճը Եւրոնակում է հազենալ կեղտաջրերով

Սեանա կեղտաջրերից մաքրելու նոր ու հերթական ծրագիրը

Եվրոպական զարգացման բանկը ենդեր է հայտարարել Սեանա օղակաձև կոյուղու կառուցման համար:

Արդեն 15 տարի քաղաքի մակարդակներով քրաքանդվում, լճանակվում են Սեանա մաքրման կայանների կառուցման կամ եղանակների կառուցման ծրագրեր, խոստումներ ու միջոցառումներ, բայց բառացի ոչինչ չի իրագործվել ոչ այդ, ոչ էլ ներկա ընթացքում: 2-3 տարի առաջ ավարտված ծրագրով մախասեստված էր իրականացել Գավառի և Վարդենիսի մաքրման կայանների վերակառուցումը, ամեն մեկը՝ 2,5 մլն դոլարի սահմաններում: Պայմար էր գնում նույնիսկ Մարտունու կոյուղու ծրագրում ներառելու համար: Բայց ոչինչ չիրականացվեց: Անցած տարի եւրոպական հողատիրության նախարարությունը Սեանա ավազանը աղտոտմանից փրկելու նախագիծ էր մշակել, որի իրագործման համար անհրաժեշտ էր 20 մլն դոլար: Այդ ծրագիրը եւ մնաց թղթի վրա:

Այսօր Սեանա կոյուղու արդարացի կոնկրետ դրամական սի դեբտ կախված է լճի գլխին, որովհետեւ լցված է, իսկ համակարգը լիարժեք չի աշխատում:

Անարգել Սեանա հոսող կոյուղաջրերն ամենալուրջ խնդիրն են Սեանա ելիտիվապատկանության ղափաղանման համար: Այսօր քաղաքի անտառները խորացնում են լճի ճահճացման վստահությունը, բայց մասնագետների գնահատմամբ, մի ամիս անգամ ավելի վստահավոր է կենցաղային ջրերի հոսքը դեռ Սեանա լիճ, եւ հասկալիս Գավառագետով Գավառ քաղաքի կեղտաջրերի հոսքը: Չի գործում Ջեղափի, եւ ընդհանրապես ոչ մի մաքրման կայան Գեղարհունիի մարզում: Կեղտաջրերի մաքրման մեխանիկական հնարավորությունները եւ սահմանափակ են եւ ժամանակավոր:

Գավառագետ են բախվում նաեւ Մարտունու և Գավառի ինֆեկցիոն հիվանդանոցների կեղտաջրերը: Կոյուղագծեր չունեն նաեւ Վարդենիս, Մարտունի ֆաբրիկաներն ու Վարդենիսի գյուղը:

Սոսակոր հաշվարկներով ամեն տարի Սեանա են լցվում 4 հազար տոննա գոմար, 80 տոննա ֆոսֆատներ, 290 տոննա միսբուսեր եւ շուրջ 115 տոննա մակաբույսեր: Առաջինը Սեանա վերջին տարիներին գերհագեցել է նաեւ նոր շինություններով՝ սոխաբուծման կետեր, իյուրանոցներ, հանգստյան տներ, Գավառ ֆաբրիկից մինչեւ Մարտունի մի թիզ ազատ հողակետը չկա: Կառավարական որոշումներ նրանք բոլոր դարձվում են կեղտաջրերի հավաքման մեքարներ կառուցել, եւ այլընտանացի սարքերով սեղափոխել դրանք: Որհանով է գործում այդ մեխանիզմը, նույնիսկ հայտնի չէ:

Առաջինը Սեանա կազմաթիվ բնակավայրեր նաեւ արքայաբեր չունեն, եւ անձրեաջրերի հետ նաեւ այդ արքան է լրացնում սեսակամին:

ՀՀ ԳԱԱ հիդրոլոգիայի ինստիտուտի մասնագետ Էլիզաբետ Դուրյանը զգուշացնում է, որ Եվրոպական զարգացման բանկի հայտարարած ենդերի ժամանակ խիստ էական նշանակություն կունենան ներկայացված ծրագրերի մասնագիտական միջոցառումները: Նրա կարծիքով օղակաձև կոյուղաջրերի վերակառուցումն այնքան էլ արդյունավետ չի լինի, որովհետեւ դրա գործարկումը հսկայական էներգիա է պահանջում, եւ եթե նույնիսկ մի ամիս թողնել ընդհանուր էներգիան հետեւանով կուտակված հոսքերը միանգամից կլցվեն Սեանա: Դա մեծապես կվճարի լճին, լիցի, լիցի, ան եթե դրանք աշխուժացվեն են լցվում՝ մինչեւ Սեանա հասնելը նաեւ ինքնամաքրվելով:

Վերջին 2 տարիներին Սեանա բարձրանում է կրկնակի արագ սեմոթերով, սարեկան 42-44 սմ: Այս հանգամանքը, սակայն, առկա վիճակում ոչ չէ, ոչ էլ փրկություն է Սեանա համար:

Տրաստվող ծառերն ու բուսականությունը խորացնում են լճի ծաղկումը, ջրը հագեցնում բուսակոր նյութերով: Հաշվարկվել է, որ ջրի մակարդակի 6 մ բարձրացման դեպքում ջրասուղիով անսահման մակերեսը կկազմի 3130 հա: Սակայն Սեանա բարձրանում է կեղտոտ ջրով, եւ բարձրացում ամենեւին միջառություն չի դառնում:

Այդ ընթացքում եւ այսօր էլ, ջրի բարձրացմանը զուգահեռ փող կենսագրվածին միանում են նաեւ կոյուղաջրերն ու կեղտաջրերը եւ քրակա սարածներից՝ գյուղատնտեսական տարատեսակների մնացորդները:

Գլուխը քաղաքում արդեն մեծ իրադրություն է առաջացրել աշխարհում: Իրականում է այն կանխատեսումը, որ մոտ աղաղակային խնդիրը ջրը, եւ ոչ թե մակը կամ զազն են դառնալու ռիսկային ֆաբրիկաների նորոշումները: Արդեն Եվրոպական որոշումներն ահագնացում են խնդիրը ջրի դակասի մասին: Սեանա բարձրանալու ֆաբրիկան ջրի անգնահատելի ղափաղան է: Հեռանկարում նրա դառնալու կարող են լինել բավարարել ոչ միայն մեր հանրապետությանը, այլեւ ողջ արածաբանին: Այնուհետեւ, խելամիտ վարվելու դեպքում մեքի այլեւ չեն կրկնի, որ բնական հարստություններ չունեն, եւ որ Ադրբեջանը կամ այլ, սեւ ոսկու դառնալու մեքնից լիցի ապահովում են գնվում: Սեանա նույնիսկ Աստու դարձել է եւ ոչ դակաս հարստություն:

ՎԱՐԵՆԻ ՎԱՐԵՆԻՍ

Գերմանիայի կառավարության բժշկական օգնությունը Հայաստանի զինված ուժերին

ՖՈՏՈՒՈՒՐ

Գերմանիայի կառավարությունը հունամիսար օգնություն է տրամադրել Հայաստանի զինված ուժերին: ՀՀ դաշնակառուցության նախարարի մամուլ ֆարսուղարի տեղեկացմամբ, երեկ կենտրոնական կայազորային հոստիսալում տեղի է ունեցել Գերմանիայի կառավարության՝ Հայաստանի զինված ուժերին հունամիսար բժշկական օգնության տրամադրման արարողությունը:

Ա. Հ.

Գերմանական Բոխում ֆաղաֆում նվել է գիտական Անդրեաս Արծրունու ծննդյան 160-ամյակը

Գերմանիայի Բոխում ֆաղաֆի Պետրի եկեղեցու հանդիսությունների դախիճում Հայ ակադեմիկոսների միության նախաձեռնությամբ, «Օրեր» համաեվրոպական ամսագրի խմբագիր Հակոբ Ասատրյանի առաջարկով վերջերս կազմակերպվել էր հայ մեծանուն գիտնական Անդրեաս Արծրունու ծննդյան 160-ամյակին նվիրված հոբելյանական երեկո: «Անդրեաս Արծրունի. հայ-գերմանական բարեկամության խորհրդանիշ» խորագիր կրող մշակութային երեկոյի հիմնական նպատակը համարյա լիով մոտացության մասնված գիտական հսկայի կերտարը վերականգնելն էր, ինչպես նաեւ նրան Գերմանիայում հասակ առնող երիտասարդների ինֆորմացիոն ձեռնարկում եւ հայակերտման ազդու խորհրդանիշ դարձնելը:

«Գերմանիայի հայ համայնքը, չլիցիվով դասնական բառնակական ավանդական համայնք, իր վերջնական ձեռնարկում ներկա վիճակին հասավ վերջին 30-40 տարիների ընթացքում, ուստի եւ խիստ կարի ունի այդպիսի հզոր խորհրդանիշներ: Արծրունու նման օրինակները դաստիարակիչ եւ ուղղորդում սփռող ազդեցիկ ուժ են ներառում ի-

րենց մեք ու Գերմանիայում այսօր մեքնացող եւ ինֆորմացիոն ձեռնարկում բարդ ճանադարի անցնող հայ երիտասարդ սերունդը նույնիսկ կարող է ազգային հոյատության զգացական մղումներ ստանալ, իսկ հայ երիտասարդ գիտնականներին նրանք այստեղ հայկական արժեքների վերածվողում ու գիտական ուսումնասիրությունների հարուստ նյութ են մասնակարարում: Արծրունիական դասնական այդպիսի օրինակները կարեւոր գործոններ են նաեւ անհատներին համար հայ-գերմանական ակադեմիական եւ առհասարակ բարեկամական կադրերը», «Ազգին» ուղարկած հարցումն մեք նշում է Ազատ Օրդուխանյանը:

Օրագրի երկրորդ մասում կազմակերպվել է համերգ, որից հետո նույն եկեղեցու երկու սրահներից մեկում գումարվել է գերմանահայկական ընկերության ընդհանուր սարեկան ժողովը, իսկ մյուսում՝ «Հայեր Եվրոպայում. հին խնդիրներ ու նոր մարտահրավերներ» կլոր սեղանը, որը վարել է Պրահայից ժամանած «Օրեր» ամսագրի խմբագիր Հակոբ Ասատրյանը:

Գ. Գ.

Համակարգչային խաղը՝ գոհաբերության եւ նահասակության արժեքները փոխանցելու միջոց

Իրանի իսլամական բարձրագույն կրթության կազմակերպությունը ներկայացրել է համակարգչային մի խաղ, որի նպատակն է «խախտել երիտասարդների քրաքանում աջակցությունը Իրանի միջուկային ծրագրերին»: 40 հզ. դոլար արժեքով «Հասուկ գործողություններ-85» կոչվող խաղի սցենարով ամերիկացիները ձեռքարկայում են Իրան ուխտագնացության մեկնած իրանցի երկու գիտնականի: Խաղի հերոսը՝ իրանական հասուկ ծառայությունների գործակալը, ոչ միայն փրկում է գիտնականներին, այլեւ բացահայ-

տում ու վնասագործում է Իսրայելի օգնի լրեստող իրանցուն, որը փորձել է միջուկային հետազոտությունների արդյունքները փոխանցել Արեւմուտի: «Մեք ընտել ենք երեխաների քրաքանում լիցի սիրված ժամանցը՝ համակարգչային խաղը, որդես մասող սերնդին գոհաբերության եւ նահասակության արժեքները փոխանցելու միջոց», հայտարարել է Իրանի իսլամական բարձրագույն կրթության կազմակերպության ղեկավար ֆարսուղար Սոհամադ Թաֆի Ֆախրաբը:

UNIFEM

ՄԱԶԾ-ի հայաստանյան գրասենյակը, ՄԱԿ-ի կանանց հարցերով հիմնադրամի փազոնամբ, կազմակերպում է օգտագործված գրասենյակային կահույքի եւ սարքավորումների մրցույթ-վաճառք երեկ խմբաբանակով. կահույք, սարքավորումներ եւ ավտոմեքանա: Ամբողջական ցանկին կարելի է ծանոթանալ ՄԱԶԾ-ի վեբ կայքից. <http://www.undp.am/?page=TendersAnnouncements>:

Վաճառվող գույքը կարելի է տեսնել հուլիսի 19-ին ժամը 16:00-ից 17:00 -ը ՄԱԿ-ի գրասենյակում, 14 Պետոս Ադամյան հասցեով: Գնման հայտերն անհրաժեշտ է ներկայացնել ՄԱԿ-ի անվանագրության աշխատակիցների գրասենյակ, Պետոս Ադամյան 14 հասցեով մինչեւ 2007թ. -ի հուլիսի 23-ը, ժամը 17:00-ը: Հայտերը ներկայացնել փակ ծրարով՝ նշելով խմբաբանակը եւ առաջարկվող գինը: Ծրարի վրա նշել UNIFEM 2007/01: Հայտերը ընդունվում են միայն խմբաբանակի համար: Միայն առանձին միավորների համար, ինչպես նաեւ վերջնաժամկետից ուժ ներկայացված հայտերը չեն դիտարկվի: Լրացուցիչ տեղեկություններ կարելի է ստանալ 566 073 թ. 119 հեռախոսահամարով:

UNDP Office in Armenia, on behalf of UNIFEM, announces sale of disposed furniture and equipment in three lots: furniture, equipment and a car. Full list of items can be found on <http://www.undp.am/?page=TendersAnnouncements> web site.

All items can be seen on 19 July 2007 from 16:00 to 17:00 in the UN Office at 14 Petros Adamyan Str. Quotations should be delivered to the UN House Security Desk at 14 Petros Adamyan Street until 23 July 2007, 17:00. The quotations should be delivered in a close envelope mentioning the lot and the price. Envelopes will have to be marked: UNIFEM 2007/01. Only offers for lots will be accepted. The quotations for a single item or not meeting the deadline will not be considered. For more information, please call at 566 073, ext. 119

Հետաքրքրության ցանակ

ՄԱԿ-ի զարգացման ծրագրի հայաստանյան գրասենյակը հայտարարում է մրցույթ՝ «Շինարարության վերահսկողության կազմակերպություն ընտրելու համար»: Որակավորման համար առաջարկելու կազմակերպությունները ղեկավարվում են հետևյալ անհրաժեշտ փաստաթղթերով՝ ղեկավարության վկայականի դաստն, շինարարության ոլորտի վերահսկման ցանկը (համադասարան մասնագետների որակավորմամբ - CV), կազմակերպության փորձը վերջին 3 տարիների ընթացքում:

Ցանկացողները փաստաթղթերը կարող են ներկայացնել հետևյալ հասցեով՝ Պետոս Ադամյան 14, ՄԱԿ-ի հայաստանյան գրասենյակ՝ Գրիգոր Ախրոյանից՝ 56 60 73 թ. 126: Փաստաթղթերի ներկայացման վերջնաժամկետը՝ 2007, 6 օգոստոսի, ժամը 17:00:

«Վահագնի» թաղամասում գործող «Սիրանուց Եղիազարյան» դիվանագիտական դպրոցը կատարում է 2007-2008 ուսարկա ընդունելություն: Դպրոցի կազմի մեք ներառված են երաժեշտական, ասիստանտի, սպորտ դպրոցները: Դպրոցն արդիական է փոխադրամիջոց եւ սնունդը:

Հեռ. 398104, 091.427224
www.diplomaticschool.nt.am

ՎԱՐՁՈՎ ՏՐՎՈՒՄ Է

մեկ սեմյականց բնակարան Տիգրան Մեք դողոտայում:
Չանգահարել՝ 576267 կամ (091) 016917 հեռախոսահամարներով:

ՀՀ կենտրոնական բանկը տեղեկացնում է, որ արտարկային տուկայում ձեռնարկվել են հետևյալ արարտույթների միջին փոխարժեքները. 17.07.2007 թ.

ISO-ի կոդը	Միավոր	Արարտույթ	Միջին փոխարժեք
USD	1	ԱՄՆ դոլար	338.19
EUR	1	ԵՎՐՈ	466.06
RUR	1	Ռուս. ուուրի	13.28
GEL	1	Վրաց. լարի	202.93